ОКТЯБРНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

14 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 160 (3642).

15 АВГУСТ СЕШАНБА 1967 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТ БИНОКОРЛАРИГА МУКОФОТЛАР

12 августда Тошкентда бинокорларнинг катта бир группасига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг фахрий ёрлиқларини топшириш бағишланган тантаналн йиғилиш бўлди. Ўзбекистон ва қардош республикаларнинг Тошкентни тиклаш ва қуришда жуда яхши намуна кўрсатган вакиллари ана шу юксак мукофотларни олишга сазовор бўлдилар.

Шу йиғилишда «Ленташстрой» трестининг бошқарувчиси И. П. Березовскийга, «Главмосстрой» Тошкент шаҳридаги қурилиш бошқармасининг бошлиғи П. М. Кохаенкога, «Росташстрой» трестининг бошқарувчиси В. Н. Маркинга ва «Укрстрой» трестининг бошқарувчиси А. Н. Шепетильниковга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони бериш тўғрисидаги ёрлиқлар ва кўкракка тақиладиган значоклар топширилди.

Йиғилишда сўзга чиққан бинокорлар ўз меҳнатларига юксак баҳо берганлиги учун партия ва ҳукуматга самимий ташаккур изҳор қилдилар ва Тошкент шаҳрини тиклаш юзасидан олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарф қилажакларини айтдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Е. С. Насриддинова бинокорларга мукофотларни топшириб, уларни чин кўнгилдан табриклади, олижаноб ва фидокорона меҳнатларида уларга янги муваффақиятлар тилади. (ЎзТАГ).

МУНОСИБ ТАҚДИРЛАНДИ

Тошкент гўшт комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари шу кунларда Улуғ Октябрнинг шонли юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун самарали меҳнат қилишаяпти. Коллективнинг ҳар бир аъзоси, гўшт, колбаса билан яхши таъминлаш учун фидокорона меҳнат қилиб, жуда катта ютуқларни қўлга киритишмоқда.

Комбинат коллективи маҳсулот ишлаб чиқариш ойлик, квартал планларини муттасил ошириб бажармоқда. Юбилей йилининг иккинчи кварталида ҳам план ошириб бажарилди. Гўшт-сут саноати корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб чиқдилар. Бундай фидокорона меҳнат муносиб тақдирланди. СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғи ҳамда 10,5 минг сўмлик пул мукофоти учинчи марта комбинатга берилди.

„СССР ХАЛҚ АРХИТЕКТОРИ" ФАХРИЙ УНВОНИ БЕЛГИЛАНДИ

СССР Олий Совети Президиуми 1967 йил 12 август Фармони билан «СССР ХАЛҚ АРХИТЕКТОРИ» Фахрий унвонини белгилади. Бу унвонни совет архитектурасини ривожлантиришдаги алоҳида хизматлар, шаҳар қурилиши соҳасидаги жуда катта ижодий фаолияти учун, умумхалқ эътирофига сазовор бўлган замонавий граждан, саноат ва қишлоқ иншоотларини барпо этганлиги учун СССР Олий Совети Президиуми беради. Фахрий унвонни бериш тўғрисидаги Низомда бундай дейилади: бу унвон СССР Госстройи, СССР Госстройи ҳузуридаги Граждан қурилиши ва архитектура Давлат Комитети ҳамда СССР Архитекторлар Союзи правлениесининг тақдимига мувофиқ берилади. «СССР Халқ архитектори» унвонига сазовор бўлган кишиларга СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиғи топширилади

(ТАСС).

МЕХАНИЗАТОР Вали Мамахўжаев бошлиқ звено деҳқонлари гўза парваришини намунали ўтказиш, мўл ҳосил тўплаш ва пахта йиғим-теримига пухта ҳозирлик кўришда Ўрта Чирчиқдаги Калинин номли колхозда пешқадамликни қўлдан бериш маяпти. Суратда: механизатор-звено бошлиғи ўртоқ В. Мамахўжаев гўза қатор ораларини культивация қиляпти.

А. Абалин фотоси.

ЯНГИ МАРКАЛИ ТРАКТОР

Совет пахтакорлари янги трактор оладиган бўлдилар. Уни Владимир шаҳридаги трактор заводи коллективи тайёрлади. Ҳозирги вақтда машинасозлар чиқараётган трактор асосида яратилган «Т-23-Х-4» маркали бу трактор гўзани парвариш қилишни комплекс механизациялашга мўлжалланган. Унинг унумдорлиги шу вақтгача ишлаб чиқарилган эски тракторникига қараганда анча кўп.

Ҳаво билан совитиладиган машина двигатели оддий ва жуда мустаҳкам. Унинг қуввати 50 от кучига тенг. Машинанинг ажратгич-агрегат гидросистемаси тракторга тўрт қаторли пахта териш машинасини осонгина тиркаш имконини беради.

Бундан ташқари, трактордан бўйи баланд экиларни қатор ораларига ишлов беришда, юк ташишда фойдаланиш мумкин. Трактор давлат синовидан муваффақиятли ўтди. Уни кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

ХХР ДАВЛАТ КЕНГАШИНИНГ БОШ МИНИСТРИ ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙГА

ПЕКИН

Совет ҳукуматининг шу йил 11 августдаги нотасига қарамай, Хитой маъмурлари халқаро ҳуқуқнинг элементар нормаларига хилоф равишда совет «Свирск» теплоходини Дальний портида ҳали ҳам ушлаб турибди. Кема капитани Ўртоқ Коржовга ва экипаж аъзоларига нисбатан қўпол зўравонлик ва жабр-зулм қилинмоқда. Капитан билан экипажнинг баъзи аъзолари зўрлик билан ушлаб олиниб, номаълум томонга олиб кетилди.

Бир группа безори шахслар кема ичига бостириб кириб, эшикларни синдирмоқда, кемадаги хоналарни ва машина ускуналарни ишдан чиқармоқда, совет денгизчиларининг турмушига ҳам хавф солмоқда. Маҳаллий маъмурлар қонунсизлик ва жабр-зулм ҳаракатларининг олдини олиш учун ҳеч қандай чора кўрмаётир.

Бу нарса шундан далолат бериб турибдики, Хитой томони Совет-Хитой муносабатларини янада чигаллаштириш ишини қастдан давом эттирмоқда. Совет Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги мавжуд савдо-сотиқ битимларининг бажарилишини шубҳа остида қолдирмоқда.

Совет ҳукумати Хитой Халқ Республикаси ҳукумати томонидан экипаж хавфсизлигини таъминлаш, капитан билан экипажнинг бошқа аъзоларини кемага қайтариб келтириш, шунингдек «Свирск» теплоходининг Дальний портидан бемалол чиқиб кетишини таъминлаш учун дарҳол зарур чоралар кўради, деб кутади.

Оқибатлар учун бутун масъулият Хитой томонининг зиммасига тушади.

А. КОСИГИН,
СССР Министрлар Советининг Раиси.

Москва, Кремль.
1967 йил 12 август.

КАТТА ТАЯНЧИМИЗ

Ҳозир барча совет кишилари инсоният тарихида биринчи бўлиб социалистик жамият қуриш йўлини очиб берган Октябрь революциясининг 50 йиллигини улкан зафарлар билан нишонлаш учун қувона-қувона меҳнат қилмоқдалар. Эл қатори бизнинг район меҳнаткашлари ҳам юбилей йилида саноат ва қишлоқ хўжалигида янги марраларни эгаллаш учун дадил қадам ташламоқдалар. 60 минг тонналик пахта ҳирмони кўтариш; ҳосилдорликда янгийўлликларга, машина билан пахта теришда оқкўрғонликларга етиб олиш районимиз пахтакорларининг жанговар шиори бўлиб қолди.

Маълумки, бу йил бизнинг районга сел ёғди, сув тошкини катта зарар келтирди. Хийлагина тураржой бинолари бузилди. Анчагина экин майдонларини сув босиб, каттагина зарар келтирди. Бироқ районимиз меҳнаткашлари саросимага тушмадилар. Табиий офат оқибатларини тўғатиш учун дадил ҳаракат қила бошладилар. Одамларни юбилей йили вазифаларини тўла бажариш, табиий офат оқибатларини тугатиш, янги марраларни эгаллаш учун сафарбар қилишда партия ташкилотлари билан бирдамликда ҳаракат қилаётган қишлоқ ва посёлка советлари катта ташкилий ишларни олиб бордилар.

Исҳоқ Қурбонов раислик қилаётган Тўйтепа посёлка Совети селдан зарар кўрганларга ёрдам беришда жуда кўп иш қилди. Одамларга моддий ва маънавий ёрдам уюштирди. Натижада бузилган уйлар тез тикланмоқда. Кишилар яна ўз уйларида яшамоқдалар. Госстрах йўли билан посёлкадаги одамларга 283 минг сўм ёрдам берилди. Айни кунларда поселкани обод қилиш тадбирлари кўрилмоқда. Коммунист, Ленин, Калинин кўчаларига тунни ҳам кундузгидек ёруғ қиладиган чироқлар осилди, Оқкўрғонга олиб борадиган йўл кенгайтирилиб асфальт ётқизилди. Бу поселка совети меҳнаткашларнинг чинакам ғамхўри бўлиб колди.

Бектемир поселка Совети (раиси Раҳимов, шу ердаги ташкилотларнинг маблағларини бирлаштириб, ободончилик ишларига сарфлаш соҳасида яхши ташаббус бошлади. Бу поселка Советида халқ дружиначилари иши ҳам яхши йўлга қўйилган. А. Мингбоев раислик қилаётган Инқилоб қишлоқ поселка Советларининг ҳуқуқ доиралари кенгайтирилса, уларнинг ишини яна ҳам яхшилаш учун ёрдам берилса, ҳозир район ижроия комитети қилаётган кўпгина амалий ишларни уларнинг ўзлари ўз жойида бемалол ҳал қилишлари мумкин. Қишлоқ ва поселка Советлари мустаҳкамланиб бораяпти. Улар сайловчиларнинг наказларини амалга оширишда ташаббус кўрсатмоқдалар.

Яқинда КПСС Марказий Комитетининг меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва поселка Советларининг ишини яхшилаш тўғрисидаги қарори қишлоқ, поселка ва район Совети сессияларида кенг муҳокама қилинди. Депутатлар қишлоқ ва поселка Советларининг обрў ва эътиборини оширишга, уларнинг кенгайтирилса, ҳуқукини кенгайтиришга доир бирмунча конкрет фикрларни ўртага ташладилар. Бизнинг назаримизда сессияларда айтилган бу фикрлар пишиб етилган ҳаёт тақозо қилаётган ва амалга ошириш зарур бўлган муҳим вазифалардир.

Равшанки, қишлоқларда уй жой қуриш, тайёр бўлган уйларни тақсимлаш, маҳаллий бюджет ҳисобидан қилинадиган ҳамма харажатларни бошқариш, якка тартибда уй қуриш учун ер тақсимлаш ва расмийлаштириш сингари ишлар билан ҳозиргача район ижроия комитети шуғулланиб келмоқда. Поселка ва қишлоқ Советлари бемалол ҳал қилиши мумкин бўлган бундай ишларни бажариш ҳуқукини маҳаллий Советларга топшириш лозим деган фикр ўртага ташланди.

Масалан, квартираларни тақсимлаш масаласини олиб қўрайлик. Бу масала район Советидан кўра қишлоқ ва поселка Советларига яқиндан таниш. Бас, шундай бўлгандан кейин қишлоқларда қурилган уй-жойларни тақсимлаш масаласи билан район ижроия комитети шуғулланиши лозимми? Агар бу масала, поселка ва қишлоқ Советлари ихтиёрига берилса уй-жой тақсимлаш анча мақсадга мувофиқ ҳал бўларди. Шу билан бирга поселка ва қишлоқ Советларининг ҳуқуқлари янада кенгаяди, обрў-эътибори яна ҳам ошади. Бўлиб ўтган сессияларда депутатлар шунга ўхшаган бир талай таклифларни ўртага ташладилар. Шулардан баъзилари қуйидагилардан иборат:

Маҳаллий бюджет ҳисобидан ободончилик ва капитал ремонт ишларига сарфланадиган харажатлар учун зарур маблағлар, район ижроия комитети ҳузуридаги маъмурий комиссия бажарадиган ишлар поселка ва қишлоқ Советлари ихтиёрига берилса улар қошида маъмурий комиссиялар тузилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Негаки эндиликда бу каби вазифаларни поселка ва қишлоқ Советлари ҳал қилишнинг уддасидан чиқадилар.

Посёлка ва қишлоқ Советларидаги доимий комиссиялар томонидан қилинаётган ишларга бир назар солган киши улар кўп ишларни қилишга қодир эканини кўради. Доимий комиссиялар колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалик ишларининг қандай боришини вақтивақтли билан текшириб турадилар. Зарур бўлган пайтда ёрдам уюштирадилар, сессия муҳокамасига кўядилар.

Поселка ва қишлоқ Советларининг янада мустаҳкамланиши, ҳуқуқ доираларининг кенгайтирилиши жойларда яшовчи меҳнаткашларнинг туб манфаатларига мос келади. Кўпгина сарсонгарчиликларга хотима берилади. Меҳнаткашларнинг талабларини тезроқ ҳал қилишга имкон туғдиради.

Маълумки, поселка ва қишлоқ Советлари бир неча колхоз, совхоз ва қишлоқларга хизмат қилади. Бироқ улар транспортга эга эмаслар. Уларни транспорт билан таъминлаш масаласи ҳам қараб чиқилиши лозим.

КПСС Марказий Комитети поселка ва қишлоқ Совети ходимлари иш ҳақларини ошириш масаласини кўйди. Бу маҳаллий Советларга малакали ходимларни жалб этиш имконини беради.

Шуни ишонч билан айтиш керакки, КПСС Марказий Комитети қарорларидан руҳланган Ўрта Чирчиқ район маҳаллий Советлари ўз ишларини тўблан қайта қурадилар. Советлар олдида турган вазифаларни ҳал қилишда иш фаолиятларини оширадилар. Юбилей йилида районимиз меҳнаткашларининг социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажаришлари учун кенг жамоатчиликни умумхалқ ишига сафарбар этишда муносиб ҳисса қўшадилар. Оммага бошчилик қиладилар.

А. НАЗАРОВ,
Ўрта Чирчиқ район ижроия комитетининг раиси.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ИШ ТАЖРИБАСИДАН

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

ОҚҚЎРҒОН. Бу ерда район партия активи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш масаласи муҳокама қилинди.

Бу масала юзасидан район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. Тонров доклад қилди.

Докладчи кейинги икки йил ичида бу соҳада анчагина ишлар қилинганлигини қайд қилди. Жуда кўп ёшлар ўзлари истаган соҳа бўйича ҳунар эгаси бўлдилар. Жумладан 251 киши биринчи ва иккинчи класс бўйича, 180 киши учинчи класс бўйича шоферлик курсини битирди. Шунингдек 578 ёш тракторчилик, 463 киши механик-ҳайдовчилик касбини эгаллади.

Докладчи район ДОСААФ комитети фаолиятидаги ютуқ ва камчиликларни ҳам батафсил гапириб ўтди.

Муҳокама қилинган масала юзасидан музокаралар бўлди. Музокараларда «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози комсомол комитетининг секретари А. Омонбоев, А. Макаренко номли мактаб директори Г. Чжен, район «Пахтакор» жамиятининг раиси Кузнецов, ҳарбий комиссариат ходими В. Н. Старков, область ДОСААФ комитетининг раиси Г. С. Оноприенко ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Йиғилиш охирида муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

ЎЗБЕКИСТОНДА ҲИНДИСТОН МАДАНИЯТИ ДЕКАДАСИ

ГУЛЛАБ-ЯШНА, ҲИНДИСТОН!

Ҳиндистоннинг ўзи Тошкент виставка залларига кириб келганлиги бўлди. Республика пойтахтининг минг-мингдаб кишилари 14 августда бу ерда Ўзбекистонда ҳинд маданияти декадасига бағишланган ёркин экспозицияларни томоша қилдилар. Бу экспозициялар дўст мамлакатнинг шонли тарихини, унинг талантли ва эрксевар халқи ҳақида ҳикоя қилади.

Республика маданият министри В. И. Зоҳидов, рассом С. Абдуллаев, совет-ҳинд маданий алоқалари жамияти Ўзбекистон бўлимининг вице-президенти С. Азимжонова ҳиндистонлик дўстларимизни самимий табриклдилар.

Ҳиндистоннинг СССР даги элчиси Кевал Сингх ва ҳинд маданияти арбоблари делегациясининг бошлиғи Шри Шивадан Сингх Чаухан бундай виставкаларни ташкил этиш муҳим эканлигини ва бу виставкалар ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстона алоқаларни мустаҳкамлашга кўп ёрдам беражагини таъкидладилар. Кевал Сингх ва китоб савдоси республика бирлашмасининг бошлиғи Б. Ғуломова Санъат саройида виставкани очиш маросимида сўзлаган нутқларида ана шу фикрни алоҳида уқтириб ўтдилар.

Кечқурун санъат саройида Ҳиндистон фильмлари фестивали тантанали суратда очилди. (ЎзТАГ).

Суратда: машҳур ҳинд киноактрисаси Фотима Рашид (Наргис) ва ўзбек шоираси Зулфия дўстона суҳбат вақтида.

И. Душкин фотоси. (ЎзТАГ)

ЧИРЧИҚДА ҲИНД ҚЎШИҚЛАРИ

ЧИРЧИҚ, 14 август. (ЎзТАГ). Республиканинг ёш шаҳри меҳнаткашлари ўтган якшанба куни Ўзбекистондаги ҳинд маданияти декадаси қатнашчиларини шоду-ҳуррамлик билан кутиб олдилар. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ф. Еқубов республиканинг ана шу ёш индустриал марказ тўғрисида Ганг дарёси соҳилларидан келган меҳмонларга батафсил сўзлаб берди. Ф. Еқубов Чирчиқдаги бир қанча корхоналар ўз маҳсулотини Ҳиндистонга ҳам экспорт қилаётганликларини айтди.

Декада қатнашчилари Чирчиқ ГЭСи каскадасининг бош станциясига бориб машина залини, бошқариш пультини кўздан кечирдилар. Улар Чорвоқсой ГЭСи қурилишида ҳам бўлдилар. Ҳиндистон вакиллари тўғонга тупроқ бостирилишини томоша қилдилар ва энергетиклар шаҳарчаси билан танишдилар.

Химикларнинг маданият саройида ҳинд маданияти декадасига бағишланган тантанали кеча бўлди ва тантанали йиғилишдан кейин Ҳиндистон санъат усталари концерт қўйиб беришди.

ЮКСАК МУКОФОТ

Чимкент область меҳнаткашлари халқ хўжалигини ривожлантиришда ва маданий қурилишда муваффақиятларга эришганликлари учун СССР Олий Совети Президиуми 1967 йил 12 августдаги Фармонига мувофиқ, Қозоғистон ССРнинг ЧИМКЕНТ областини ЛЕНИН ордени билан мукофотлади.

(ТАСС).

КАНАДА ПОЙТАХТИДА САМИМИЙ КУТИБ ОЛИШ

ОТТАВА, 14 август. ТАСС махсус мухбирлари В. Михайлов билан С. Фролкин хабар беришади:

СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегацияси кеча Канадага келди. Совет делегацияси Монреалдаги жаҳон виставкасида 15 августда бўладиган СССРнинг миллий куни байрамида қатнашиш учун, шунингдек Канада конфедерациясининг юз йиллиги муносабати билан бу ерга келди. Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар тушган автомашиналар мотоциклчиларнинг фахрий эскорди ҳамроҳлигида Апленддаги аэродромдан Оттавага қараб йўл олди. Бу ердаги иккала мамлакатнинг миллий байроқлари билан безатилган парламент майдонида тантанали учрашув маросими бўлди.

Канада пойтахтининг кўчалари ва майдонларига чиққан аҳоли делегация бошлиғи Д. С. Полянскийни ва делегация аъзоларини самимий табриклаб турди. Фахрий қоровул саф тортди, СССР давлат гимни чалинди. тўплардан ўқ отилиб, салют берилди.

Канада бош министри Лестер Пирсон меҳмонларни табриклаб, менинг мамлакатимда Совет Иттифоқи билан икки ўртадаги муносабатларга катта аҳамият берилмоқда, деб айтди. Канада билан Совет Иттифоқининг шимолда ва Арктикада катта-катта районлари бор, деди сўзига у, бу районларда муштарак проблемалар бор ва шу районларнинг катта-катта моддий ресурсларини ривожлантирмоқ учун муштарак потенциал имкониятлар мавжуд. Биз, деди Л. Пирсон, бу соҳада бир-биримиздан кўп нарсаларни ўрганишимиз мумкин.

Иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик кейинги йилларда тинчлик ва яхши қўшничилик манфаатлари йўлида ривожланиб бораётганлигини бош министр мамнуният билан таъкидлаб ўтди. Иккала мамлакат давлат арбобларининг бир-бирларига ташриф буюришларини СССР билан Канада ўртасида кўпроқ ҳамжиҳатлик ўрнатишгина эмас, шу билан бирга дунё мамлакатлари ўртасидаги тагин ҳам кенгроқ ҳамжиҳатликка кўшилган ҳисса ҳам деб биламан, деди у.

Л. Пирсон ўз нутқида Монреалдаги жаҳон виставкасидаги Совет павильонини мақтаб гапирди. Совет павильонида Совет Иттифоқининг ҳамма соҳалардаги тараққиёти яққол кўрсатилганлигига аминман, деди у.

Д. С. Полянский ўзининг жавоб нутқида самимий табрик сўзлари учун, совет делегациясига кўрсатилган меҳмондўстлик учун миннатдорчилик билдирди. У, СССР Олий Совети. Совет ҳукумати номидан ва кўп миллионли совет давлатининг барча халқлари номидан Канада конфедерацияси ташкил топган кунининг 100 йиллик байрами муносабати билан Канада ҳукуматига, бутун Канада халқига самимий қутловлар топширди.

Бу йил бизнинг мамлакатимиз учун юбилей йили бўлганлиги сабабли, деди сўзини давом эттириб, Д. С. Полянский, бундай қутловларни топшириш менга айниқса ёқимлидир. Совет Иттифоқининг халқлари дунёда биринчи социалистик давлат туғилган кунинг эллик йиллигини тантанали байрам қилишга ҳозирлик кўрмоқдалар.

Ўтган ярим аср мобайнида совет халқи катта-катта тўсиқлар ва қийинчиликларни енгиб ўтиб, хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида зўр муваффақиятларга эришди ва бивобарин ўзи қилган бунёдкорлик меҳнатининг натижалари билан фахрланишга ҳақлидир. Меҳнатсевар, талантли Канада халқи ҳам ўз мамлакатининг табиий бойликларини ўзлаштиришда кўпгина натижаларга эришганлигини биламиз.

Айни шу сабабли, айни эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш ва кўпайтириш йўлида халқларимизга тинч шароитлар зарур. Тинчликни тинч қурилишдан ажратиб бўлмайди. Совет халқига ҳам, ва Канада халқига ҳам тинчлик керак, ер юзидаги барча халқларга тинчлик керак.

Пировардида, Д. С. Полянский Совет Иттифоқи делегациясининг Канадага сафари яхши ҳамжиҳатликка кўмаклашади ва иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорлик учун, Совет ва Канада халқлари ўртасидаги дўстлик учун тагин ҳам кўпроқ шарт-шароит яратиб беради, деб ишонч билдирди.

МАШИНА ТЕРИМИГА ТАЙЁРМИСИЗ

● Пахта йиғим-терими тобора яқинлашиб келмоқда. Мавсумга катта тараддуд кўрайлик! ● Машина теримига ҳамма нарсани тахт қилиб қўйиш—пахтакорларимизнинг шу кунлардаги энг муҳим вазифасидир. Барча терим агрегатлари тез фурсат ичида мавсумга шай бўлсин. ● Дефолиацияни ўз вақтида ўтказишга ҳам пухта тайёрланайлик. ● Ишни шундай ташкил этайликки, юбилей йилида давлатга пахта сотиш ва ҳосилни машиналар билан териш юзасидан зиммамизга олган социалистик мажбуриятлар сўзсиз бажариладиган бўлсин.

ЮТУҚЛАР КАЛИТИ

Ўтган йили пахта тайёрлаш планини 19 иш кунида бажарган эдик. Топширилган «оқ олтин»нинг асосий қисми «зангори кемаялар»да териб олинди. Пахтанинг ҳаммаси юқори сортларга қабул қилинди. Планни муддатидан илгари бажарганлигимиз жуда қўл келди. Даромад кўпайди, колхозчиларнинг иш ҳақи анча ошди.

Бу муваффақиятларга асосан қандай қилиб эришдик? Ана шу хусусда ўз тажрибаларимиздан гапириб бермоқчимиз. Биз йил бўйи машина теримини кўзлаб иш кўрамиз. Машина теримига тайёргарлик эса ҳосил йиғиб-териб олиниши биланоқ бошлаб юборилади. Чунончи, қузда ер яхши текисланади, карталарнинг баланд-паст ва ўнқир-чўнқир бўлишига йўл қўйилмайди.

Ерни бороналаш жуда катта аҳамиятга эга эканини бир неча йиллардан буён синаб кўряяпмиз. Текис жойда чигит ҳам текис униб чиқади, кўчатлар текис бўлади. Агар карталарда 10—15 процент майдонда чигит ола кўкарса, пахтаси текис очилмайди, кўсаклари кўк бўлиб тураверади. Бу эса йиғим-теримга келиб, агрегатларнинг ишига тўсқинлик қилади. Терим машинасининг шпинделлари кирланиб қолади, ҳатто оппоқ пахтани ҳам тўкиб кетади. Бунда, биринчидан, машинанинг иш унуми пасаяди, иккинчидан, пахтанинг сифати бузилади. Бу билан биз гектарларда ғўза тупларининг нормал бўлишини таъминлаш, ғўзанинг текис ўсишига эришиш — машина теримининг муваффақиятини ҳал қилади, деб ўйлаймиз.

Айрим хўжаликларда ғўза яганасига жиддий эътибор берилмайди. Масалан, бир уяда кўкарган бир нечта ғўзани сийраклатиш пайтида таваккалига ортиқча туплар юлиб ташланаверади. Бу, нотўғри. Ягана қилганда бири-бирига қараб турган ва тўғри ўсаётган ғўза тупларини қолдириб кетиш керак. Чунки бундай туплар бир-биридан андоза олиб, яхши ўсади, машина теримига мос ривожланади. Биз бу йил ҳам худди шундай қилдик. Айниқса, Турсунали Талопов, Мирғани Ҳасанов, Бакир Олохунов, Жўра Қурбонов, Мўмин Алметов ўртоқлар бошлиқ комплекс механизациялашган звеноларда бу яхши самаралар беряпти. Шу звеноларнинг ғўзалари бир текис ривожланиб, бир текис гуллаб, шода-шода кўсак тугиб ётибди. Ҳамма карталарда ғўзалар машина теримига мослаб парвариш қилиняпти.

Озуқани пайкаллардаги ғўзанинг ўсиш ва ҳосил тугиш даражасига қараб бериш ҳам катта омил экан. Биз бу йил ҳам ғўзани озиқлантиришни 15 июлга қадар тугалладик. Шундан сўнг қатор ораларини тўғри культивация қилишига эришдик. Бошқача қилиб айтганда, ғўза қатор ораларининг қоқ ўртасидан эгатлар олдик. Культиваторнинг қийшайиб кетишига йўл қўйилмади. Шундай қилингани маъқул-да! Чунки, эгатлар қаторларнинг қоқ ўртасидан тўппа-тўғри олинса, терим машинаси чаноқлардаги пахтани яхши қамраб олади.

Ғўзани шу кеча-кундузда қондириб суғориш катта аҳамиятга эга. Суғорганда ҳам «шарбат» оқишига алоҳида аҳамият бермоқ керак. Негаки, карталар агротехника қоидалари асосида суғорилмаса, пахтани машиналарда териб олиш анча мураккаблашади. Бу борада кўп тажриба орттирганмиз. Биз, аввало эгатлардан сувнинг бир текис, маромида оқишига эътибор беряпмиз. Агар, фараз қилайлик, ўн бешта эгат кўп сув ичиб, бешта эгат яхши сув ичмаса, пахта баланд-паст бўлиб ўсади. Шунинг учун ғўзани ола суғориш ярамайди.

Пахтаси машинада териладиган майдонлардаги ғўзани шундай парвариш қилиш керакки, ғўза тупларининг бўйи бир метр-у 20 сантиметрдан ошмасин. Бундан ошиб кетса, шпинделлар чаноқлардаги пахтани яхши қамраб олмайди, қабул қилиш камерасига яхши узатолмайди, пахта бункерга тез бормайди. Бу билан ишнинг унуми анча пасайиб кетади.

Одатда биз охирги суғориш ғўза тупларидаги меваларнинг сонига қараб берамиз. Ҳосили кўп бўлса, ғўза туплари мевасини кўтара олмай, ётиб қолади. Бунинг натижасида, кўсаклар офтобдан, ҳаводан яхши бахраманд бўла олмайди ва тез очилмайди. Терим вақтига келиб, лоақал 20—30 туп ғўза ётиб қолгудек бўлса ҳам, агрегатлар ишига жиддий тўсқинлик қилади: шпиндель айланмай қолади, кўк кўсакларни эзиб, нобуд қилиб кетади. Ҳосилдорлик камаяди. Биз шуни эътиборга олиб, сўнгги суғоришни, ҳар бир пайкалдаги ғўзанинг ўсиш даражасини ҳисобга олиб, гул ва кўсакларнинг миқдорига қараб ўтказамиз. Бу билан ҳосилни тўла сақлаб қоламиз ва машина терими суръатининг кун сайин ўсишига эришамиз.

Машина теримига тайёргарлик ишлари бу билан тугалланмайди, албатта. Машинабоп қилиб ўстирилаётган ғўзалар бегона ўтлардан тоза бўлмоғи керак. Ҳаммага маълумки, бегона ўт, даставвал, ғўзанинг озуқасига ва сувига шерик бўлса, шу билан бирга, машинанинг юришига, аппаратларининг бир маромда ишлашига тўсқинлик қилади. Биз шуни назар-эътиборга олиб, машинага мослаб парвариш қилинаётган пайкалларни ғўза қатор ораларини турли ўтлардан тозалаб қўйдик.

Ҳар туп ғўзада мўл ҳосил етиштириш ва шу ҳосилни агрегатларда териб олишни кўнгилдагидек ўтказиш ғўза чеканкасининг қандай ва қачон тугалланганига боғлиқдир. Биз одатда ғўза чеканкасини пайкаллардаги тупларнинг ривожланиш даражасига қараб ўтказамиз. Ён шохлари билан бирга, ғўзанинг тепа шохлари ҳам чеканка қилинади. Аввойи шохларни ҳам ўт билан бирга юлиб ташлаш керак. Биз ҳар йили чеканкани 1 августга қадар тугаллаймиз. Шундан кейин ғўза туплари бўйига эмас, энига ўсиб, тағин ҳам ҳосил тўплай бошлайди. Августда ҳар туп ғўзада 3—4 тадан, баъзи участкаларда 5—6 тадан қўшимча кўсак бўлишига эришамиз. Шундай қилсак, 700 гектардан ортиқроқ майдондаги ғўзанинг ҳар гектаридан 30 центнердан ошириб пахта топшириш имкониятига эга бўламиз. Шунча ҳосил тўпланишига ишончимиз бор.

Одатда дефолиация 5 сентябрдан бошланади. Дефолиацияни ҳам биз табакалаштириб ўтказамиз. Бу вақтга келиб ҳар туп ғўзада 3—4 тадан кўсак очилган бўлади.

Пахта яхши очилганида теримга тушиш яхши самара бериши табиийдир. Биз ҳозир барча ишларимизни ғўза парваришини янада жадаллаштириш билан бирга, ҳосил йиғим-теримига ҳам пухта тайёргарлик кўриш билан боғлаб олиб боряпмиз. Механизаторларимиз қатор ораларини культивация қилишни тағин ҳам кучайтириб юбордилар. Айниқса, улар агрегатлар ремонтига зўр эътибор бердилар. 18 та пахта териш машинасининг ҳаммаси сифатли ремонтдан чиқарилиб, мавсумга тахт қилиб қўйилди.

Бу йилги ҳосилнинг қарийб ҳаммасини машиналарда териб олмоқчимиз. Агрегатларнинг ҳаммасини икки сменада бошқариш учун 40 га яқин механизатор кадрлар тайёрладик. Механик-ҳайдовчилар алоҳида курсларда ўқитиляпти.

Машина теримини муваффақиятли равишда ўтказиш юзасидан алоҳида тадбирлар белгиладик. Ана шу тадбирларга кўра, пахта тайёрлаш йиллик планини 16 иш кунида бажаришни кўзда тутганмиз.

Кўнглимизга тугиб қўйганимиз шу. Дилдаги гап рўёбга чиқади десак, деҳқонларимизнинг қалбидаги туйғуни ифодалаган бўламиз.

Б. СУЛАЙМОНОВ,
Оққўрғон районидаги «Озод» колхозининг раиси.
А. МУРТАЗОЕВ,
колхоз инженери.

Областимиз пахтакорлари юбилей йилида 185 минг тонна пахтани машинада териш мажбуриятини олганлар.

„ТАХТАЧА“ УСУЛИНИ САҚЛАБ ҚОЛАМИЗ

Яқинда Узбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Узбекистон ССР Министрлар Совети пахта йиғим-теримига ҳозирлик кўриш ҳақида ненг қарор қабул қилдилар. Колхозимиз пахтакорлари ана шу қарордан тегишли хулоса чиқариб, ҳар бир кундан унумли фойдаланмоқдалар ва ҳосили кам бўлган ғўзаларни серҳосил ғўзалар қаторига етказиб олишга ҳаракат қилаяптилар.

Биз экин ерларимизни 1 апрелдан бошлаб звено аъзоларига бириктиб қўйгандик. Ушандан бери уларга ҳар гектар ер учун 20 сўмдан ҳақ тўлаб келдик. Шу кунларда ҳам колхозчилар ўзларига бириктилган майдонлар ҳособидан ҳақ олиб туришибди. Биз 15 ноябрга қадар ана шу усулда ҳақ бериб туришга қарор қилдик.

Тўғри, ўтган йили биз бундай қилмаган эдик. Фақат 15 августга қадар ҳақ берилган эди. Бу йил эса ишни бошқача ташкил қилдик. Колхозчилар ўша майдонларда 15 ноябргача ишлайдилар. Терим вақтида ҳам ўз карталарида бўлишади. Бу вақт ичида улар ўқариқларни текислашади. Бириктилган карталарнинг қайтиш майдончаларидан ўриб олинган ғўзаларнинг пахтасини териб олишади. Машиналар икки марта пахтани териб бўлгач, колхозчилар ўша майдонларга тўкилган пахтани териб топширадилар. Бу эса барча майдонларда ҳосилнинг нес-нобуд бўлмаслигини таъминлайди.

Аввалларги биз топширилган пахтанинг килограммига қараб ҳақ тўлардик. Энди эса тозаланган гектарларга қараб ҳақ тўлашни жорий қиламиз. Шуни ҳам айтиш керакки, 15 ноябрга қадар қайси колхозчининг ери тозаланиб бўлинмаган бўлса, унга кўшимча ҳақ тўланмайди.

Ўтган йили биз бу тартибни тўртта звенода жорий қилган эдик, натижаси яхши бўлди. 1 ноябрга қадар барча майдонларимиздаги пахта батамом йиғиштириб олинди. Теримда уюшқоқлик кўрсатилди. Барча «зангори кема» ларнинг унумли ишлашини таъминладик. Кун сайин суръатга суръат қўшдик. Қизғин кунларда йиллик планнинг 5—6 процента миндорида «оқ олтин» топшириб турилди. Натижада 5 октябрдаёқ, яъни 22 иш кунида йиллик планни бажарганлигимиз ҳақида ғалаба рапорти бердик.

Ишимиздаги эришилган ютуқлардан бири шу бўлдики, биз машина теримига зўр бердик. Шунинг учун ҳосилимизнинг 90 процентини «зангори кема»лар ёрдами билан териб олдик. Машина терими республикамиз колхозлари ичида биринчи ўринни эгалладик.

Биз ўтган йилгидек бу йил ҳам йиғим-теримда уюшқоқлик кўрсатамиз. Ҳосилимизнинг 97 процентини «зангори кема»лар ёрдами билан йиғиштириб оламиз. Четдан ҳашарчилар сўрамаймиз. Колхозчи ва механизаторларнинг кучи билангина пахтани йиғиб-териб оламиз.

1960 йили колхозимиз ҳар гектар ердан 13 центнердан пахта топшириб, қолоқлар сафидан ўрин олган эди. Биз бу догни юзиш учун барча чораларни кўрдик. Деҳончилик маданиятини муттасил ошира бордик. Техникадан моҳирлик билан фойдаландик. Шунинг учун ҳам йилдан-йилга хирмонимизга барака кираверди. 1961 йили ҳар гектардан 15,5 центнер, ўтган йили эса 26,5 центнердан «оқ олтин» етиштиришга эришилди. Шундай қилиб, биз 1960 йилга нисбатан ҳосилдорликни икки баравар кўпайтиришга эришдик. Пахтани машина билан теришдаги ютуқларимиз ҳам эндиликда ҳаммани қувонтирмоқда. Ўша йили бори-йўғи юз тонна пахта машина билан терилган эди. Ўтган йили эса «зангори кема»лар бункеридан 2300 тонна «оқ олтин» тўнилди. Пахтани машина билан териш 23 баравар кўпайди!

Ю. ТУЛАГАНОВ,
Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси.

Шу кунларда «Узсельхозтехника» Оққўрғон район бирлашмасининг устахонаси коллективи терим агрегатлари ремонтини жадаллаштириб юборди. Ҳозирга қадар юздан ортиқ машина мавсумга тахт қилиб қўйилди. Суратда: устахона мудири В. Дриза ва слесарь М. Ногуманов ўртоқлар ремонтдан чиққан машиналарни яна бир бор кўздан кечирмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

ТЕХНИКАНИ ҚАДРЛАМАЁТГАНЛАР

Очиғини айтганда, бу колхозни мақтаб ёзмоқчи эдик. Нега деганингизда, хўжалик пахта тайёрлаш планини ҳам, машина терими планини ҳам йил сайин анча ортиги билан бажариб келаяпти. Лекин колхозга бориб, ҳозирги ишлар, машина теримига кўрилаётган тараддудлар, техника ремонти билан танишиб, ўтган йилларгги иш якуиларини чуқурроқ таҳлил қила бошлаганимиздан кейин танқидий фикрлар туғила бошлади. Хўш, қандай танқидий фикрлар экан, деб сўрарсиз.

Гапимиз колхозда техникадан фойдаланиш, машина теримини ташкил этиш ва бу соҳага кетаётган сарф-харажатлар хусусида боради. Юқорида айтганимиздек, колхоз машина терими планини бултур бир ярим ҳиссадан зиёд адо этган. Афтидан, колхозчилар ана шу ютуқ билан мағрурланиб юришганга ўхшайди. Аслини олганда эса мавжуд техника воситаларидан фойдаланиш даражаси бошқа хўжаликларга нисбатан жуда паст. Машина терими плани бир ярим баравардан зиёд қилиб адо этилгани билан ялпи ҳосилнинг атиги ўндан уч қисмигина «зангори кема»ларда терилган. Бунинг сабаби шундаки, колхозда ҳар бир машинага бор-йўғи 30 тонна пахта териш планлаштирилган.

Колхозда бултур ўнта машина билан 577 тонна пахта териб олинди. Шунинг ўзигагина хўжалик салкам 19 минг сўм пул сарфлади. Машина билан ҳар бир тонна пахтани териб олишга ўрта ҳисобда 32 сўмдан ортиқроқ пул кетди. Ваҳоланки, техникадан унумли фойдаланилса, ортиқча харажатларга йўл қўйилмаса, машина теримига пухта ҳозирлик кўрилиб, мавсум уюшқоқлик билан ўтказилса, белгиланган нормаларга кўра бир тонна пахтани машина билан теришга бор-йўғи 8 сўм атрофида маблағ сарфланиши лозим. Илгор хўжаликларда бундан ҳам камроқ пул сарфланмоқда. Шундай экан, бу колхоздаги ўртоқлар «планни фалон процент бажардик» деб мағрурланиб юришмаса ҳам бўлади.

Шу нарса ачинарлики колхозда ўтган йили ҳар бири 6448 сўм турадиган иккита ХТ-1,2 машинасини сотиб олган эди. Шу янги машиналар нима учундир бульдозерчи ва ОДНда ишлайдиган тракторчига ишониб топшириб қўйилди. Улар машинани яхши бошқара олишмади. Натижада бутун мавсум давомида атиги 21—22 тоннадан пахта терилди холос. Уларнинг бири — Алексей Ли, иккинчиси — Худойберган Низомов. Бошқа машиналарнинг иши ҳам унумли бўлмади. Бешта машина билан 144 тонна пахта терилибди. Ахир бунга қандай баҳолаш мумкин? Бошқа хўжаликлардаги пешқадам эмас, ўрта-миёна механик-ҳайдовчининг бир ўзи шунча миқдордаги, ҳатто бундан ҳам ортиқ пахтани териб олаяпти-ку!

Хўп майли, ўтган иш ўтиб кетди. Колхозда бу йилги ишлар қандай кетаяпти? Хўжалик пахтакорларининг юбилей йилидаги мажбуриятлари чакки эмас: 541 гектар майдондан 1623 тонна ҳосил кўтаришмоқчи. Механизаторлар эса «Пландаги 500 тонна ўрнига 1000 тонна пахтани машиналар билан териб берамиз» деб ўз зиммаларига жуда катта социалистик мажбурият олишган. Буни табриклаш керак! Хўш, ана шу мажбуриятни сўзсиз бажариш учун қандай тараддуд кўрилаяпти? Бу саволга жавоб ахтариб, колхознинг марказий ремонт устахонасига кирдик. Бу ерда замонавий гаражлар, устаханалар бунёд этилипти. Колхоз бунинг учун катта маблағ-сарф лаганн шундай кўриниб турипти. Лекин, кишининг ҳаваси келадиган шундай жойда техника хўрланаяпти, машиналар хўрланаяпти! Қайси гараж хонасига кирманг, деталлари очиб- сочиб ташланган машиналарни, бултур ишлатиб бўлингандан кейин даладан қандай келтирилган бўлса, шундайлигича айқаш-уйқаш қилиб ташлаб қўйилган қишлоқ хўжалиги асбоб-ускуналарини кўрасиз.

Колхоз бош инженери Сим Дя Сен ҳам, устахона мудири Лин Ен Ин ҳам иш кунларининг деярли ҳаммасини шу ерда ўтказишади. Ўша техника воситалари қалашиб ётган жойларга минг марта боришади. Наҳотки, шундай аянчли аҳволни кўриб, уларнинг юраги ачишмаса? Ахир уларнинг кўраётган моддий манфаатдорликлари шу техника туфайли-ку!

Машина теримига саноқли кунлар қолди. Шундай бўлишига қарамасдан колхозда терим техникасининг ремонти ҳамон ўлда-жўлда ётибди. Ўзи бор-йўғи 10 та машина-ку, шунинг ҳам кўпчилиги эндигина ремонт қилина бошланган.

Механик Ким Тай Дюн билан бирга ремонт устахонасига кирдик. Бу ерда бултур сотиб олинган ўша иккита ХТ-1,2 машинаси ёнма-ён турарди. Уларнинг пахта териш аппаратлари бутунлай очиб ташланган. Чўтка ва шпинделлари ҳар ерда сочилиб ётипти. Бу машиналарни ремонт қилаётган Василий Цойнинг ҳам Алексей Кимнинг ҳам кайфияти бузуқ. Улар тажанг бўлиб ишлашаяпти. Биз бунинг боисини суриштирган эдик, Василий юрагидаги гапни тўкиб солди:

— Қаранг, ўзи яп-янги машина бўлса-ю, 21 тонна пахта териб, шунчалик ишдан чиқса-я! Ахир бунга тажанг бўлмай бўладими?! Мана буни қаранглар, шпинделларнинг ярмидан кўпи, чўткаларнинг эса ҳаммаси ишга яроқсиз бўлиб қолган. Энди буларнинг янгисини кўяяпман.

Омбор мудири Иван Линнинг дафтарида ремонт қилинаётган машиналарга неча сўмлик запас қисм кетиши аниқ ёзиб қўйилипти. Битта шпиндель 2 сўм 30 тийин, битта чўтка 86 тийин туради. Худойберган Низомов бошқарган янги ХТ-1,2 машинасидаги 128 та йўлканинг ҳаммаси, 40 та шпиндель, бир неча қайишлар ва бошқа деталлар янгидан алмаштирилаяпти. Бунинг учун 300 сўмдан ортиқ маблағ керак. Алексей Ли бошқарган янги машина ҳам шунча сўмлик маблағ билан ремонт қилинаяпти. Мана, атиги 21—22 тоннадан пахта териб берган Низомов ва Ли ўртоқлар колхозни шунча харажатга туширишди! Механик-ҳайдовчи Ким Ким эса улардан ҳам «рекорд» қўйибди: унинг машинаси ярим минг сўм билан созланяпти.

Бунга ажабланмаса ҳам бўлади. Чунки колхоз маъмурияти ўнта машинакинг ремонти учун 4280 сўм сарфлашни планлаштирибди. Афтидан, механизаторлар «бошқа планларни ошириб бажараяпмиз-у, нега бу планни ошира олмас эканмиз?!» деб, ишнинг бу томонига ҳам «зўр» беришаётганга ўхшайди.

Шундай қилиб, терим мавсуми ниҳоятда яқин қолганига қарамай, бу колхозда бирорта ҳам машина қўнгилдагидек шай қилиб қўйилмаган. «Тайёр бўлди» деб ҳисобланаётган машиналарнинг ҳам бирида қайиш бўлмаса, бирида бошқа деталь йўқ.

Бу гапларимизнинг ҳаммаси Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхози ҳақида борди. Колхоз раиси Т. В. Эм, партия ташкилотининг секретари Ж. Файзуллаев, бош инженер Сим Дя Сен, бош бухгалтер М. Ким, экономист Ким Чхан Бок, устахона мудири Лин Ен Ин ўртоқлар пахта терин машиналарининг ва бошқа техника воситаларининг хўрланишига, ортиқча харажатларнинг сарфланишига мутлақо йўл қўймасалар, терим мавсумигача қолган қисқа фурсат ичида ремонт ишларини пухта ташкил этиб, ҳамма «зангори кема»ларнинг тўла шай бўлишини таъминласалар жуда яхши бўларди.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ГВАРДИЯЧИЛАР ШАЙ

Дала гвардиячилари пахта теримини бошлаб юборадиган пайтлар тобора яқинлашиб келмоқда. Эндиликда энг қийин, энг мураккаб, энг кўп меҳнат талаб қиладиган пахта терими механик-ҳайдовчилар зиммасига юклатилган. Улар қўлларга пахта терши машиналари билан колхозчиларнинг оғирини енгил, узоғини яқин қилмоқдалар. Шу машиналар туфайли пахтани териб олиш муддати кескин қисқариб, теримга четдан ишчи кучи тортиш озайиб бораяпти. Пахта ҳосили ёнингарилик кунларгача йиғиб олинмоқда. Шунинг учун ҳам деҳқонларнинг машинага бўлган ихлослари беқиёс ошиб кетди.

Ўтган йили бизнинг колхозда ҳам машина билан пахта теришда жиддий силжиш бўлди. Етиштирилган ҳосилнинг 58 проценти агрегатлар ёрдами билан йиғиб олинди. Бу йилги режаларимиз бундан катта.

Колхозимизда 1180 гектар пахта майдони бор. Миришкор пахтакорларимиз ҳар гектар ердан пландаги 25,8 ўрнига 28 центнердан ҳосил кўтаришни мўлжаллаб фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Шундай қилиб, колхозимизда 3000 ўрнига 3300 тонна «оқ олтин» етиштирилади. Механик-ҳайдовчиларимиз ана шу ҳосилнинг 2100 тоннасини машина билан териб олишга бел боғлаганлар. Бу планга нисбатан етиштирилган ҳосилнинг 70 процентини ташкил қилади.

Колхозимизда 18 та ХТ—1,2 ва 18 та ХВС—1,2 машинаси бор. Буларнинг кўпи чигит экилаётган пайтгача ремонтдан чиқариб қўйилган.

Терим мавсумида ҳар бир машина билан ўрта ҳисобда 60 тоннадан пахта териб олиниши, бу машинадар мавсумда 4 тоннадан пахта тера оладиган 525 кишининг ишини узоғи билан бир ойда бажариб бериши лозим.

Колхозимизда Ортиқ Омилжонов, Турғун Рискулов, Ходувакил Зойдов, Мукаррам Азизова сингари моҳир механизаторлар бор. Уларнинг кўплари пахтачилик звеноларига раҳбарлик қилишяпти.

Юбилей йилида пахтани эртароқ пишириб, ҳосилни тезроқ териб олиш учун агротехника тадбирлари изчиллик билан амалга оширилмоқда. Пахтаси машина билан теріладиган пайкалларда чеканкани қисқа муддатда ёппасига ўтказишга ҳаракат қилиниди.

Шу кунларда далаларни машина теримига тайёрлаш тадбирлари кўриляпти. Сўнгги сувлар кўйилялти. Ғўза ораларида пайдо бўлган баъзи ўтлар юлиб ташланяпти. Хуллас машиналарнинг яхши ишлаши учун қулай шароит яратилмоқда.

З. УТАБЕКОВ,
Урта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхоз инженери.

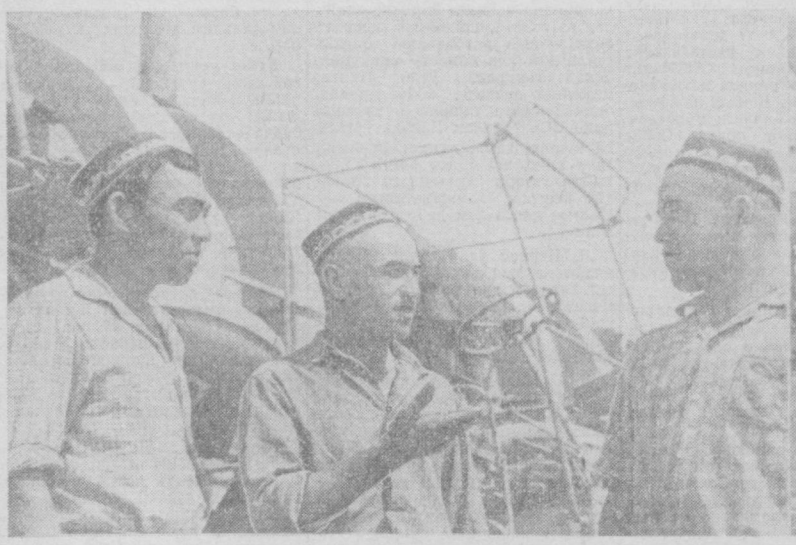

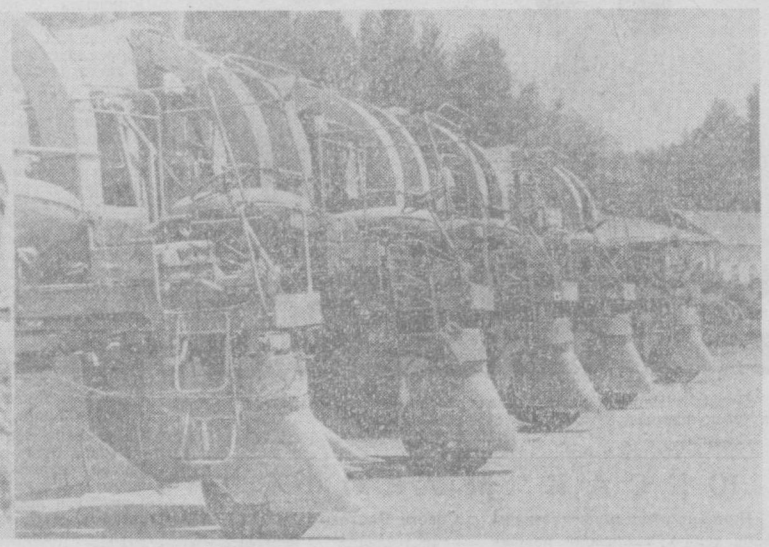

ЯНГИЙЎЛ районидаги «Ленинизм» колхозининг колхоз механизаторлари (чапдан) Т. Шорасулев, И. Ҳасанов ва Т. Туронов ўртоқлар бу йилги машина терими мавсумини қандай ўтказиш тўғрисида ўзаро фикрлашмоқдалар. Ўнгда ремонтдан чиққан машиналарни кўриб турибсиз.

Н. Тўраев фотолари.

ТОШКЕНТ КЕЛАЖАГИ ШУНДАЙ БЎЛАДИ

Тошкентда Хадра деган марказий майдон бўлар эди. Тошкентнинг бир томон чеграраси ана шу Хадра—йўл чеккасига келиб тақаларди. Бир вақтлар бу ердан қалъа девори ўтган. Чор атрофи пахса деворлар билан ўралган бу шаҳар унча катта эмасди. Тарихий манбаъларга кўра XIX асрнинг ўрталарида Тошкентнинг бағри 16 квадрат километрга тенг бўлган. Унда 80 мингга яқин киши яшаган.

Қалъа девори ўтган ана шу жойда ҳозирда зилол сув чашмаларини сочиб турган Комсомол майдони вужудга келди. Эндиликда Тошкент шу ерда тугамайди, балки шу жойдан бошланади. Шаҳарнинг чор атрофига кетган йўлларнинг учи шу ерда. Бу йўлларни тўсадиган пахса деворлардан ном-нишон ҳам қолмаган. Тошкентда асфальт ётқизилган бир минг километрга яқин кўчалар мавжуд. Шаҳар майдони эса 210 квадрат километрдан ортиб кетди. Ана шу сатҳда бир миллион 300 мингга яқин киши истиқомат қилмоқда.

Тошкентнинг бугунги манзараси ана шундай. У келажакда қандай бўлади? «Правда» мухбирининг ана шу саволига шаҳар бош архитектори А. Якушев қуйидагича жавоб берди.

Тошкентнинг бош планини тузишда архитекторлар олдида бир қаватли иморатларни кўпроқ қуриш керакми ёки кўп қаватли биноларни кўпроқ қуриш керакми, деган савол кўндаланг бўлиб қолди.

Бир қаватли иморатлар қуриш тарафдорлари Тошкент зилзила учун хавфли эона эканлигини унутманг, деб огоҳлантиришди. Кўп қаватли бинолар қурилиши тарафдори бўлган кишилар эса, ишончли далилларга суяндилар. Чунки, ўтган йили 26 апрелда содир бўлган зилзилада ана шундай табиий офатларни ҳисобга олиб қурилган кўп қаватли бинолар—ана унга бардош берди.

Агар пойтахтда кўп қаватли бинолар қурилишига кам ўрин ажратилса, шаҳар территорияси яна бир неча минг гектарга кенгайишлигини ҳам муҳим факторлардан бири ҳисобланади. Унинг диаметри 30—35 километрга кенгаяди. Бу эса, Тошкентда истиқомат қилиб турувчи жуда кўп меҳнаткашларнинг аллақачча вақтлари йўлда юришга сарфланишига сабаб бўлади.

Яқиндагина тасдиқланган Тошкент қурилишининг бош планида қуйидагилар тасдиқланди: тўрт қаватли бинолар учун 50 процент, 7 ва 9 қаватли бинолар учун 43 процент, 1 ва 2 қаватли коттеджлар учун 7 процент қурилиш майдони ажратиладиган бўлди. Ленин номли майдонда 19 қаватли республика миқёсидаги маъмурий бино қурилмоқда.

1970 йилгача барпо этиладиган бинолар асосан шаҳар атрофидаги бўш жойларда, қисман эса марказда қад кўтаради. Тошкент реконструкциясининг иккинчи навбати 1970—1980 йилларга мўлжалланган. Ана шу давр мобайнида Тошкентнинг эски шаҳар қисми ва марказий районларининг реконструкция қилиниши кўзда тутилмоқда. 1980 йилдан кейин эса, якка ҳолдаги барча иморатларни давлат ва кооператив қурилишлари билан алмаштириш планлаштирилмоқда.

Шаҳарнинг янги жамоли даврининг руҳини, ўзига хос чиройини ва жамиятимиз характерини акс эттириши лозим. Бош планга асосан бунёд этиладиган бинолар давримизга монанд архитектура ансамблини ўзида мужассамлаштиради. Мамлакатимизнинг марказий шаҳарларидан бири бўлган Тошкент қиёфасида Совет ҳокимияти йилларида Совет Шарқида юз берган социалистик ўзгаришлар ўз ифодасини топади.

Шаҳарда қуриладиган ҳар бир бино ўзига хос алоҳида кўринишга эга бўлишлиги, архитектура формаси эса кўзни қувонтирадиган ва оригинал кўринишда бўлишлиги ана шу бош планнинг асосий принципларидан бири ҳисобланади. Бош планда қуриладиган биноларнинг фақат ташқи чиройигина эмас, балки унинг хоналаридаги қулайликлар ҳам кўзда тутилган. Бош планда Тошкент аҳолисининг хоҳиш-истаклари ўз ифодасини топди. Масалан, ҳозирги кунда пойтахтдаги баъзи районларда қурилган биноларга кўчиб борган оиналарда бинолардаги иссиқлик ва товуш изоляцияси восталаридан, ёз мавсумида фойдаланиладиган хоналарнинг торлигидан, уларнинг яхши пардоз қилинмаганлиги ҳамда архитектура жиҳатидан бир хил кўринишда эканлигидан шикоят қилмоқдалар. Квартиралар, уларнинг ҳажми ва торлиги бир муча норозилик туғдирмоқда. Энди янги уйлар қурилишида ана шу мулоҳазалар ибратга олинади.

Тошкент дарёлар суви кесиб ўтган икки томони баландлик пастекисликдан иборат. Ўрмонсиз, дов-дарахтлари унча кўп бўлмаган бу маниза шаҳарда истиқомат қилаётган бир миллиондан ортиқ аҳоли учун етарли иклим шароити яратиб бера олмайди. Шунинг учун янги бош планда Тошкент ва унинг атрофида бағри кенг қиёфондар яратилиши ва оқар сувлар бўлишлиги кўзда тутилган. Шаҳар майдони 650 квадрат километрдан иборат бўлиб, у посёлка типида қурилган 313 кишлоқни ўзига бирлаштиради. Шаҳар атроф-теварагида дам олиш уйлари, соғломлаштириш ва спорт иншоотлари комплекси бўлади. Бундан ташқари, ана шу территорияларда Тошкент аҳолисини йил бўйи сабзавот, мева, узум билан таъминлаб турадиган жуда катта хўжаликлар бўлади.

Шаҳарнинг ўзида эса боғлар, парклар ва хиёбонлар барпо этилади.

Энди яна шаҳарнинг чор атрофига тараллган йўллар бошланадиган Комсомол майдонига қайтайлик. Навоий номли кўча худди ана шу ердан бошланади. Бу магистрал Тошкентни икки қисмга бўлиб турган Анҳорга келиб тақалган. Бош планга асосан Навоий кўчаси эски шаҳар территориясидан чиқиб, ҳозирда қайта қурилаётган Пушкин номли кўча билан учрашиши керак. Бу икки кўчага Шота Руставели ва Тарас Шевченко номли кўчалар келиб кўшилиши даркор. Тўрт қардош халқнинг улуғ фарзанди номи билан аталган бу кўчаларнинг бир жойда туташиши жуда нақадар сермазмун рамздир.

Комсомол майдонидан Тошкентдаги энг катта турар-жой массиви ҳисобланган Чилонзор томон яна бир катта йўл давом этади. Ана шу йўлда қардош республикалар номи билан аталган «Дўстлик» истироҳат боғи барпо этилди. Бу боғнинг қоқ марказида мардлик монументи ўрнатилади. Бу монументда Тошкент зилзиласи вақтида матонат ва мардлик кўрсатган ҳамшаҳарларимизнинг иродаси ифодаланади.

Гражданлар уруши йилларида ҳар бир кишини саҳийлик ва меҳмондўстлик билан кутиб олган Тошкентни — нон шаҳри, деб атаганлар.

Кейинчалик унга Тошкент — тинчлик шаҳри, деган сўзлар кўшилди. Халқаро учрашувлар, ҳар бир масалада муросага келинадиган Тошкентимиз ҳақида айтилган бу сўзлар унга берилган бу баҳони тўла оқлади.

Бугун биз Тошкентни мардлик ва биродарлик шаҳри деб атамоқдамиз.

Тошкент Советлар мамлакатидаги барча халқлар кучи билан қайта тикланмоқда. Шуни ҳам айтиш керакки, бу навқирон ва гўзал шаҳарни метиндек мустаҳкам дўстлигимиз бунёд этмоқда.

И. МУҚИМОВ.

(«Правда» газетаси, 11 август 1967 йил).

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

КОРЕЙС ХАЛҚИНИНГ БАЙРАМИ

Корея Халқ Демократик Республикасининг пойтахти Пхеньяндаги баланд Моранбон тепалигида кулранг тошдан ясалган монумент турибди. Корейс тилида бу монументга «Хебантхаб» яъни «Озодлик» деб ном берилган. «Хебантхаб» корейс халқини Совет Армияси озод қилган кунни эслатувчи ёдгорлик қилиб ўрнатилган. Мамлакатнинг япон мустамлакачилари қуллигидан озод қилинганлиги корейс халқига мустақил демократик давлат—Корея Халқ Демократик Республикасини вужудга келтириш учун йўл очиб берди. Республика меҳнаткашлари оккупация оқибати бўлган вайронликни йигирма йилдан сал кўпроқ вақт ичида тугатишга, Америка империалистларига қарши шу давр ичида уч йил давом этган қонли урушни бошидан кечиришга, халқ хўжалигини яна қайтадан тиклаб ривожлантиришга муваффақ бўлдилар.

Утган йиллар ичида Корея Халқ Демократик Республикасининг меҳнаткашлари Корея Меҳнат Партияси раҳбарлигида социализм қуришда катта муваффақиятларга эришдилар. Корея Халқ Демократик Республикаси ривожланган индустриал-аграр социалистик давлатга айланди. Оғир саноат республика миллий экономикасини ривожлантиришга негиз бўлмоқда. Ҳозирги кунда Корея Халқ Демократик Республикасида мамлакат озод қилинмасдан олдинги вақтдагига қараганда 13 баравар кўп саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилмоқда, саноатнинг бир қанча янги тармоқлари вужудга келтирилди. Утган йил мамлакатда 1,3 миллион тонна пўлат ишлаб чиқарилди, 20 миллион тоннага яқин кўмир қазиб олинди. Электр энергетикани ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Кейинги йилларда эски электр станциялар реконструкция қилинди ва янги катта электр станциялар қурилди, натижада 1966 йилда 12,5 миллиард киловатт-соат электр энергия ишлаб чиқарилди. Бу йил Пхеньянда ёқилғи билан ишлайдиган электр станция қуриб ёпиқазилди. 500 минг киловатт қувватга эга бўлган бу электр станция жанубий Кореядаги ҳамма станцияларнинг қувватидан кўпроқ энергия беради. Корея Халқ Демократик Республикасида химия саноати катта муваффақиятларга эришди. Химия саноати маҳсулотининг ялпи ҳажми урушдан кейинги йилларда 40 баравардан зиёдроқ кўпайди. Ҳамхин шаҳрида химия саноатининг энг янги корхоналари қурилди ва эндиликда бу шаҳар мамлакат химия саноатининг юраги бўлиб қолди. Бу корхоналар мамлакатга минерал ўғитлар, синтетик толалар, дори-дармонлар ва шу каби маҳсулотларни тайёрлаб бермоқда.

Қишлоқ хўжалигида ҳам катта ўзгаришлар вужудга келди. Корея Халқ Демократик Республикасида

КОРЕЯ ЯПОН ИМПЕРИАЛИСТЛАРИДАН ОЗОД ҚИЛИНГАНИГА 22 ЙИЛ ТЎЛДИ

қарши олиб борган уруши вақтида унга моддий ва маънавий ёрдам бериб турди. Урушдан кейинги даврда Совет Иттифоқи Корея Халқ Демократик Республикаси урушда вайрон бўлган халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш учун катта молиявий ва техникавий ёрдам берди. Совет Иттифоқининг ёрдами билан Корея Халқ Демократик Республикасида 40 тадан кўпроқ саноат корхоналари ва объектлар, шу жумладан металлургия, машинасозлик ва химия заводлари қурилди. Совет Иттифоқининг кўмаги билан қурилган Хиннам химия комбинати ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалигининг минерал ўғитларга бўлган эҳтиёжини тўла равишда деярлик қондириб турибди.

Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида бундан олти йил муқаддам тузилган Шартнома совет—корея муносабатларини ривожлантиришда муҳим босқич бўлди. Совет Иттифоқи билан Корея Халқ Демократик Республикаси иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий соҳаларда актив ҳамкорлик қилмоқдалар. Ўзаро манфаатли савдо-сотиқ ривожланиб бормоқда.

Пролетар интернационализми идеялари ва принципларига амал қилаётган бу ҳар иккала қардош мамлакат ўртасида сиёсий ҳамкорлик кенгайиб бормоқда.

Корея Халқ Демократик Республикасининг сиёсий ва иқтисодий муваффақиятлари олдида Жанубий Корея бутунлай бошқа мамлакат бўлиб қолмоқда. Жанубий Кореяни 22 йилдан бери қўшма штатлар оккупация қилиб турибди. Американинг бу оккупацияси натижасида Жанубий Корея экономикаси тургунликка тушиб қолди. Ҳозир бу мамлакатда уч миллионга яқин ишсиз бор. Жанубий Корея бир вақтлар бутун Кореянинг ғалла кони эди. Ҳозир эса у ҳар йил чет мамлакатлардан бир миллион тонна дон сотиб олмоқда.

Пентагон ўзининг ҳарбий стратегия планларида Жанубий Кореяни социалистик мамлакатларга ва миллий озодлик ҳаракатига қарши қаратилган муҳим плацдарм каби қўйибди. Қўшма Штатларнинг кўрсатмасига биноан, Сеулнинг қўғирчоқ режими жанубий Вьетнамга 50 мингга яқин солдат юборди ва яна янги ҳарбий қисмлар юборишга тайёрланмоқда.

Меҳнат Партияси ва Корея Халқ Демократик Республикаси ҳукумати, Республиканинг бутун аҳолиси бутун корейс халқининг миллий манфаатларини кўзлаб, Америка қўшинларини Жанубий Кореядан чиқартириб юбориш учун зўр бериб курашмоқда. Чунки Америка қўшинлари мамлакатни тинч демократик негизда бирлаштиришга асосий тўсиқ бўлиб турибди. Корея Халқ Демократик Республикаси меҳнаткашларининг бу курашига Жанубий Кореянинг тобора ўсаётган ватанпарвар кучлари ёрдам ва мадад бермоқда.

Л. НОСИРОВ.
(ТАСС).

★ ★

КОРЕЯ ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Кавсен металлургия заводи прокат цехи қурилишида.

ЦТАК—ТАСС фотоси.

ХАНОЙГА ҲУЖУМ

ХАНОЙ, ТАСС мухбири С. Афонин хабар беради:

Америка авиациясининг Ханойга ва унинг чеккасидаги районларга ҳужуми икки кундан буён давом этаётир. 11 августдаги ҳужум айниқса қаттиқ бўлди. Ҳужум маҳаллий вақт билан соат 16 дан 15 минут ўтганда бошланди. Америка самолётлари алоҳида-алоҳида группаларга бўлиниб, турли томондан ва турли баландликда Ханой маркази устидан учиб, шаҳардаги уйжойларга ва саноат районларига ҳужум қилди. Ҳаво ҳужумига қарши мудофаа қўшинлари ов қилинган ҳужумга мардонавор бардош бердилар. «Ер-ҳаво» классидаги ракета менинг кўз ўнгимда аниқ зарба берди. Тез орада Американинг иккинчи самолёти ҳам урилиб тушириди.

12 август эрталаб Америка самолётлари Ханой устида яна пайдо бўлди. Ҳаво тревогаси берилганда Вьетнам пойтахтининг ҳимоячилари жанговар тайёр ҳолда эди. Ханой радиосининг эрталаб хабар беришича, ана шу ҳужум вақтида американликлар яна бир самолётдан ажралганлар.

ИРОҚҚА ДАҒДАҒА

ЛОНДОН. Халқаро нефть концерни «Ироқ Петролиум компани» Ироқ ҳукумати шаънига тўғридан-тўғри дўқ қилиб чиқди. Компания Бағдодда қабул қилинган 97 сонли қонунининг бекор қилинишини талаб қилди. Бу қонунга мувофиқ, Ироқдаги нефть конларини қазиш ва фойдаланиш учун барча ҳуқуқларни Ироқ миллий нефть компанияси ихтиёрига берилади. Компания бу ерда ўзи лозим топган шериклари билан ҳамкорликда фойдаланади.

Концернинг бу ерда эълон қилинган баёнотида айтиладики, «Концернга тегишли ҳуқуқларнинг бошқа бирон томонда амалга оширилишига йўл қўймаслик учун у ҳамма чораларни кўради». Ироқ ҳукумати қабул қилган 97 сонли қонун «халқаро ҳуқуқнинг янгитдан бузилиши» деб таърифланмоқда.

«Ироқ петролиум»нинг қандай «ҳуқуқлари» тўғрисида гап кетмоқда? «Ироқ петролиум»—Ироқдаги нефть конларидан фойдаланиш учун Америка, Англия, Голландия, Франция нефть компаниялари томонидан тузилган концеридир.

Шу компаниялар фақат Ироқдагина эмас, бутун Яқин Шарқда ҳам ўзларини «алоҳида ҳуқуқлар» билан таъминлашга уриниб келдилар ва уринмоқдалар. Айни шу сабабдан ҳам улар Исроил агрессияси натижалари бундан буён ўзларига араблар билан «зўровонлик позициясида» туриб гаплашишга имкон беради деган умидда араб мамлакатларига қарши Исроил агрессиясининг ҳомийлари биринчи сафларида бўлиб келдилар.

«Ироқ петролиум», аслида, чет эл монополиялари Ироқ халқининг бойликларини очиқдан-очиқ талаётганликларини ифодаловчи қонунларга ингилмоқда.

97 сонли қонун бундай уринишларга хотима беради.

(ТАСС).

ЁШ ТАШАББУСКОРЛАР

ВУДАПЕШТ. Венгриянинг ёзги ёшлар қурилиш лагерларида мавсумининг авжи қизиган пайти, 14 минг йигит ва қиздан иборат тўртта лагерь сменасидан иккитаси тугади. Йўллар ремонт қилинди, зовурлар қазилди, давлат хўжаликлари ва кооперативларга қишлоқ хўжалик ишларини бажаришга ёрдам берилди.

Мамлакатдаги 27 та қурилиш лагерининг ёш ташаббускорлари икки смена мобайнида 150.000 дан ортиқ иш куни ишлаб бердилар.

ВЕНГРИЯ. Тёрёксентмиклошда салкам 5 минг тонна дон сиғадиган йирик омбор қурилмоқда. Суратда: дон омборн қурилишида.

МТИ—ТАСС фотоси.

МУСТАҚИЛ ҲИНДИСТОН

Улуғ ҳинд халқи бундан йигирма йил аввал, 1947 йил 15 августда инглиз мустамлакачиларига қарши миллий-озодлик нураши натижасида мустақилликни қўлга киритди.

Ҳиндистон жуда қадимий бой тарихга эгадир. Ҳозирда мамлакатда сақланаётган қадимий ёдгорликлар Ҳиндистон маданияти жуда юксак даражада бўлганлигидан далолат беради.

XV асрнинг охирида европалик босқинчилар Ҳиндистонга суқилиб кира бошладилар. Даставвал португаллар Ҳиндистонинг ғарбий қирғоғига жойлашиб олдилар. XVII асрда голландлар, инглизлар ва французлар Ҳиндистонга тажовуз қилдилар. Европа давлатлари ўртасида Ҳиндистонни эгаллаш учун кураш бошланди. XIX асрнинг ўрталарига келиб эса, Англия бутун Ҳиндистонни босиб олди.

Инглиз мустамлакачилари аҳолини талаш, қаттиқ эксплуатация қилиш йўли билан Ҳиндистоннинг жуда кўп бойликларини ўзлаштирдилар. Бу эса Англияда капитализмнинг ривожланишини тезлатди, лекин Ҳиндистоннинг ишлаб чиқарувчи кучларини вайрон қилди, мамлакатнинг иқтисодий ва маданий тараққиётини гоят секинлаштирди. Ҳунармандчилик, саноат ва қишлоқ хўжалиги пасайиб кетди. Очлик ва қашшоқлик миллионларча ҳинд деҳқонлари ва ҳунармандларининг қисмати бўлиб қолди.

Эрксевар ҳинд халқи қуллинда абадий кун кечиришни истамади. У икки аср давомида босқинчиларга қарши нурашиб келди. Оқибат натижада ҳиндлар голиб чиқдилар. Ҳинд осмонида мустақил Ҳиндистоннинг миллий байроғи ҳилпирай бошлади. Шу тарихий воқеадан уч йил ўтар-ўтмас, 1950 йил 26 январда Ҳиндистон республика, деб эълон қилинди.

Янги миллий ҳукумат олдида мустамлакачилик оқибатларини тугатиш, экономиани кўтариш, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, маданиятни юксалтириш ва халқнинг турмуш шароитини яхшилашдек мушкул ҳамда мураккаб вазифалар турар эди. Ҳукумат бу вазифани бажаришга киришар экан, оғир саноатни барпо этишга, хўжаликни планли асосда ривожлантиришга катта эътибор берди.

Уч беш йиллик мобайнида мамлакатда асрий қолоқликни ва мустамлакачиликнинг оғир меросини тугатиш, мамлакатнинг мустақил миллий экономикасини ривожлантириш учун кўпгина ишлар қилинди.

Ҳиндистон мустақиллигининг йигирма йили ичида Англия ҳукмронлигида ўтган 200 йил давомида эришилганидан кўп нарсаларни қўлга киритишга муваффақ бўлди. Ҳозир Ҳиндистон ўз металлургия базасига эга. 1947 йилда мамлакатда бир миллион тоннадан камроқ пўлат эритилган бўлса, 1965—1966 хўжалик йилларида 10,2 миллион тонна, шу жумладан, давлат секторида 7 миллион тонна пўлат эритилди.

Совет Иттифоқи кўмаги билан қурилган Бхилай заводи ўз қувватини йилига икки ярим миллион тонна пўлат берадиган даражада кенгайтирмоқда. Мамлакатимиз ёрдамида қурилаётган Бокародаги давлат металлургия комбинати эса аввало йилига бир миллион тонна, кенгайтирилганидан сўнг эса икки миллион тонна пўлат етказиб берадиган бўлади.

СССР ва бошқа социалистик мамлакатларнинг иқтисодий ҳамда техника ёрдами туфайли Ҳиндистоннинг давлат секторида экономиканинг металлургия, оғир машинасозлик, нефть ва кўмир саноати, энергетика каби асосий тармоқларида неча ўнлаб корхоналар барпо этилмоқда.

Ҳиндистон фан ва маданиятни ривожлантириш, соғлиқни сақлаш ишларини яхшилаш, аҳолининг саводини чиқариш, миллий техника ва илмий кадрлар тайёрлаш соҳасида ҳам катта муваффақиятларга эришмоқда. Учинчи беш йиллик планни амалга ошириш даврида мамлакатдаги мактаблар сони 400 мингдан 500 мингга ўқувчилар сони эса 45 миллион кишидан 68 миллион кишига ортди. Аҳолининг қарийб ўттиз процента саводли бўлди. Безгак, чечак, сил, вабо, трахома каби касалликлар чекинмоқда.

Мустақиллик йилларида Ҳиндистоннинг қишлоқ хўжалигида ҳам анча ўзгаришлар юз берди. Қишлоқ хўжалик кооперативлари ташкил этилмоқда, ғалла етиштириш ва маҳсулдор чорва моллари кўпаймоқда.

Ҳинд халқи Ҳиндистоннинг блокларга қўшилмаслик сиёсатини, мустамлакачиликка қарши кураш сиёсатини ўтказиб келаётганлиги туфайли ана шу муваффақиятларга эришди ва бундан кейин ҳам катта ютуқларни қўлга киритаверади. Машҳур Тошкент Декларацияси бунинг яққол далилидир.

Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасидаги ўзаро алоқалар мустаҳкамланиб бораётир. Республикамизнинг Ҳиндистонга кўрсатаётган ёрдами ҳам салмоқлидир. Ўзбекистоннинг 35 дан ортиқроқ заводи Ҳиндистон закази бўйича маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Ўз навбатида Ҳиндистон Ўзбекистонга чинни ва заргарлик буюмлари, шойи, жун газламалар ва бошқа маҳсулотлар жўнатиб турибди.

Шу йилнинг 12 августида Ўзбекистонда ҳинд маданияти декадаси бошланди. Декада кунларида республикамиз меҳнаткашлари ҳинд халқининг маданияти ва санъати билан яқиндан танишмоқдалар. Ҳинд маданияти декадаси ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлайди.

Барча совет халқи ҳинд халқини унинг байрами кунида қизғин табриклаб, миллий экономика ва маданиятни ривожлантиришда катта ютуқларни қўлга киритишини тилайди.

И. УСМОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг илмий ходими.

МХРНИНГ ПЕКИНДАГИ ЭЛЧИХОНАСИ ЕНИДАГИ БЕЗОРИЛИКЛАР

ПЕКИН, 12 август. (ТАСС). Монголия Халқ Республикасининг Пекиндаги элчихонаси турт кечакундуздан бери қамал ҳолатда турибди. Элчихонани ҳарбий ва полиция бўлинмалари ўраб олган. Эрта тонгдан ярим тунгача элчихона олдида хунвэйбинлар билан цзаофанлар безорилик қилмоқдалар. Бақириб ғанираётган радио карнайларидан Монголия Халқ Республикаси раҳбарлари шаънига ҳақоратомуз ҳайқириқлар, Монголия ва советларга қарши гиж-гижловчи чақириқлар бир дақиқа ҳам тинмай эшитилиб турилибди.

Пекин радиосининг хабарига қараганда, кеча Монголия элчихонаси олдида игвогарлик қилиш учун ўн мингларча киши сафарбар қилинган. Бутун шаҳарнинг ҳамма районларида хунвэйбинлар ва цзаофанларнинг янги-янги отрядлари ниёда саф тортиб, юк машиналари ва автобусларга тушиб Монголия Халқ Республикаси элчихонаси томон келиб турибди.

У ТАНГА МАКТУБ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Иорданиянинг Бирлашган Миллатлар ташкилотидаги доимий вакили Алфарра БМТ Бош секретарига йўллаган мактубида қуйидагиларни хабар қилади: Исроил Хавфсизлик Кенгашининг ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги резолюциясига ҳали ҳам риоя қилмаётир. Исроил бўлинмалари 1, 2, 3 ва 4-августда Иордан дарёсининг шарқий соҳилида турган Иордания қўшинларини тўп ва пулемётлардан бир неча марта ўққа тутдилар.

Исроил маъмурлари Иордания территориясида босиб олган ерларда яшовчи граждан аҳолига қарши «террор» чўчитиш ва бостириш «кампанияси»ни авж олдирмоқдалар». Мактубда исроиллик босқинчиларнинг аҳолини талаб, ўз жойларидан ҳайдаб чиқараётганликлари, араб қишлоқларини яксон қилаётганликларига доир фактлар келтирилади.

26 июлда Исроил солдатлари Мандас ва Омал—Шуррат кўприклари районида ўз қишлоқларидан ҳайдаб чиқарилган араблар ва 86 кишидан иборат группасига қарата ўт очдилар. Булардан 6 киши оғир ярадор бўлди.

Очлик ва Исроил маъмурларининг ваҳшиёна муомаласидан қочиб қутулиш учун Ғоза районидан 57 киши 27 июлда Иордан дарёсининг шарқий соҳилига ўтган эди.

Исроил босқинчилари комендантлик соатида Иорданиянинг ўзлари босиб олган территориясидаги магазинларни, уйларни ва ҳатто диний эҳромларни таламоқдалар. Исроил қўшинлари Наблусдаги граждан касалхонасининг 196 минг долларлик асбобларини талаб олиб кетдилар.

Исроил маъмурлари уйларда қурол-яроғ қидириб топдик, деган баҳонани ишлатиб, бутунбутун қишлоқларни динамит ва бульдозерлар ёрдамида яксон қилмоқдалар. Кейинги вақтларда Байт Авва, Тайт Марзан қишлоқлари, Латрун районидаги 3 қишлоқ яксон қилинди. Бу қишлоқларда 7 мингга яқин киши бошпанасиз қолди.

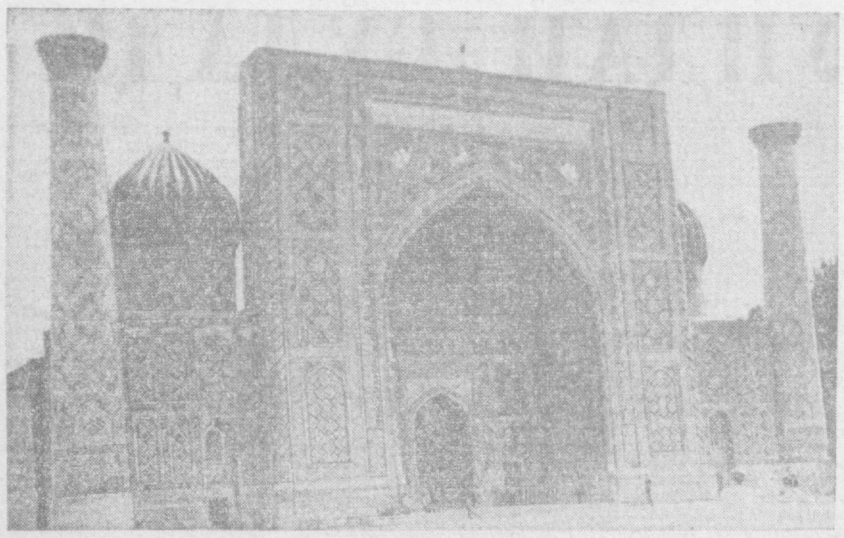

Гўзал Самарқанд

САМАРҚАНДНИНГ 2500 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ЖАҲОННИНГ энг нексе маданий марказларидан бири Самарқанд бу йил 2500 ёшга тўлади. Рим тенгдоши бўлган бу қўҳна шаҳар ўзининг тарихий обидалари билан дунёга машҳур. Бу ерга ҳар куни дунёнинг ҳамма бурчакларидан туристлар келиб туради.

Шаҳарда ўзбек маданиятининг дурдоналари — қадимги гўзал ёдгорлик обидалари сақланмоқда. Кейинги йилларда бу ерда тарихий ёдгорликларни реконструкция қилиш ва уларни тиклаш йўлида катта ишлар қилинди. Машҳур «Регистон» майдонидаги «Шердор» мадрасаси, «Гўр Амир» ва «Бибихоним» мақбаралари, «Улуғбек» расадхонаси ва шунга ўхшаш бошқа ёдгорликлар ўзбек халқининг буюк тарихий маданиятидан ёрқин далолат бериб турибди.

Самарқанд Совет ҳокимияти йилларида мисли кўрилмаган даражада яшнаб-яшариб кетди. У республикамизнинг иккинчи илмий-маданий марказидир. Шаҳарда ўнлаб институтлар, қанчадан-қанча завод ва фабрикалар, муассасалар ишлаб турибди. Ўтган йили шаҳарда опера ва балет театри ишга тушириллди. Шаҳар тез кенгайиб бормоқда. Бу ерда уй-жой қурилиши жадал суръатларда олиб борилмоқда. Шаҳар ўз юбилейига муносиб ҳозирланмоқда. Суратларда: (Юқорида) «Регистон» майдонидаги машҳур «Шердор» мадрасаси. (Ўртада) «Гўр Амир» мақбараси. (Пастда) Самарқанд опера ва балет театри биноси.

М. Нуриддинов фотолари.

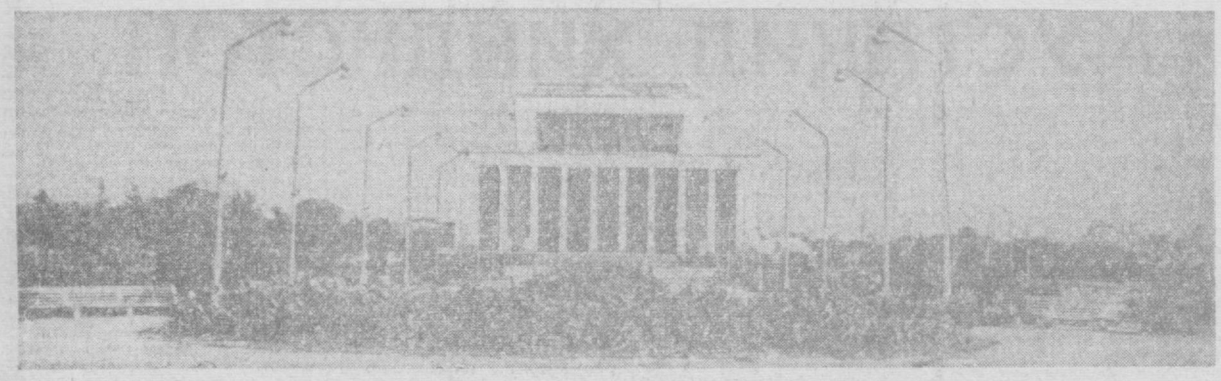

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРМИСИЗ?

ПУХТА ҲОЗИРЛИК

Совет ҳокимиятининг 50 йиллик юбилейи нишонланадиган қутлуғ йил Янгийўл райони мактабларида таълим оладиган ўғил-қизлар учун ҳам қувончларга бой бўлади. Ўқувчиларни биринчи сентябрь кунида кенг ва ёруғ синфхоналари бўлган мактабларда қучоқ очиб кутиб олиш учун барча тадбирлар кўрилаётир.

Шуни қувонч билан айтиш керакки, бу йил мактаблар ремонтига барвақт киришилди. Бу ишга оталиқ ташкилотлари, ўқувчилар ремонт бригадалари, ота-оналар комитетлари ҳам яқиндан ёрдам бердилар. Натижада район бўйича мактаблар ремонти тугалланганлиги тўғрисида муддатидан олдин рапорт берилди.

Райондаги 100 та мактаб янги ўқув йилига тахт қилинди. Шулардан 39 таси капитал ремонтдан, 61 таси эса жорий ремонтдан чиқарилди. 1200 та синф доскаси, 6100 та парта ва стол тарқатилди. Мактаб кутубхоналарида дарсликлар ўқув қуроллари савдоси ташкил қилинди. Фан кабинетлари кўргазмали қуроллар билан бойитилди.

Янги ўқув йилида 2 минг 816 ўқувчига мўлжалланган 69 та қўшимча синфхона фойдаланишга топширилади. Уларнинг кўпи қуриб битказилди. Айниқса 48, 43, 88, 14, 13-мактабларнинг ремонтини тез ва сифатли тугаллашда қоқри синф ўқувчилари алоҳида жонбозлик кўрсатдилар. Бу мактабларнинг педагогик коллективлари биринчи синфларга кирувчи ўғил-қизлар рўйхатини олишни уюшқоқлик билан бошлаб юборди-лар.

Биринчи синфларга бу йил 4,5 минг ўқувчи қабул қилинади. Район мактабларидаги 45 минг ўқувчи 2 минг 319 педагог қўлида таълим-тарбия олади.

Кадрлар масаласи халқ маорифи бўлимининг диққат марказида турибди. Бошланғич синф ўқитувчиларини тайёрлаш бир йиллик курсини 40 киши тугаллаб, мактабларда ишлаш учун йўлланма олди. Педагоглар сафига 60 дан зиёд ўқитувчи қўшилди.

Куни узайтирилган группалар ишини янада яхшилаш тадбирлари кўрилмоқда. Биринчи октябрдан 102 та куни узайтирилган группа иш олиб боради. Уларга 600 га яқин бола жалб қилинади. Бундан ташқари 11 та мактаб ҳузурида мактаб-интернатлар ишлайди. Усмон Юсупов номли комбинатда янги мактаб-интернат фойдаланишга топширилади. Комбинатнинг «Янгиобод» қишлоғида 120 ўқувчига мўлжалланган мактаб биноси қурилиши тугаллаиш арафасида турибди.

Мактабларга кўрсатилаётган оталиқ ёрдами диққатга сазовордир. Олмазор посёлка Совети, Калинин номли колхоз, Усмон Юсупов номли комбинат ва бошқа оталиқ ташкилотлари мактаблар ремонтини тугаллашда катта ишлар қилишди. Олмазор посёлка Совети ўқитувчиларни квартира билан таъминлаш мақсадида янги турар-жой биносини тиклаяпти.

Яллама қишлоқ Советидаги 83-мактаб ота-оналар комитети ишидан барча хурсанд. Комитет аъзолари ўқув йили тугаши билакоқ ажойиб ташаббус билан чиқдилар. Улар бўш вақтларини шу мактабда ўтказиб, 240 ўринли янги бино қуриб беришга аҳд қилишди. Шу кунларда қурилишда иш қизғин.

Ўқувчиларнинг саломатлигини кузатиб бориш мақсадида айрим мактабларда медицина кабинетлари ташкил қилинган. Жумладан, 61, 28-мактабларда 1 сентябрдан бошлаб тиш даволаш кабинетлари ишга тушади. Болаларни иссиқ овқат билан таъминлаш учун буфетлар, ошхоналар очилади. Хуллас, ўғил-қизларнинг пухта билим олишлари учун етарлича шарт-шароит яратилади.

Янгийўллик маорифчилар янги ўқув йилини пухта тайёргарлик билан кутиб олишяпти. 1 сентябрь куни 100 та мактаб талабаларни яна ўз бағрига олади.

З. АБДУЛЛАЕВА.

УЛУҒБЕКНИНГ ЮЛДУЗ ЖАДВАЛЛАРИ

Ўзбек олимлари Улуғбекнинг аниқлиги жиҳатидан астрономларни ҳанузгача ҳайратда қолдириб келаётган машҳур юлдуз жадвалларини нашрга тайёрламоқдалар.

Улуғбекнинг бир группа самарқандлик астрономлар билан биргаликда яратган бу асарида астрономиянинг назарий асослари, тригонометрик функциялар жадваллари баён қилинган ва 1019 юлдуз вазиятининг каталоги берилган. Бир ярим асрдан кўпроқ XVI асрдаги машҳур Дания олими Тихо Браге ишларига қадар аниқлиги жиҳатидан Самарқанд астрономик жадвалларининг олдига тушадиган жадвал бўлмади.

Улуғбекнинг астрономик жадваллари XV аср қўлёзмалари бўйича нашрга тайёрланмоқда. Самарқандлик математик Раҳмат Ибодов қўлёзманинг маъносини ечиш ва уни ҳозирги жадвалларга солиштириш билан 6 йилдан бери шуғулланиб келмоқда. Қўлёзмадаги 430 саҳифадан 380 саҳифасида жадваллар келтирилади. Қўлёзмада рақамлар ўрнига шартли ҳарфлар белгилар берилганлигидан буни қадимий ҳисоб системасидан замонавий ўнли ҳисоб системасига айлантириш анча мураккаб иш.

Жадваллар Самарқандниг—Улуғбек машҳур обсерваториясини яратган Самарқандниг 2500 йиллигига нашр қилинади. Улуғбек 900 юлдузнинг узунлигини ва 878 юлдузнинг кенглигини шу жадваллар билан бевосита аниқлаган.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ МАКТАБ

Тошкент «Черёмушка»синнг В-23 кварталнда қад кўтарган 4 қаватли ҳашаматли бино ўзини кўз-кўз қилиб турибди. Янги типда қурилган бинога ўрта мактаб жойлашди. Бу, Новокузнецк қурилиш-монтаж поезди азамат бинокорларнинг биринчи сентябрга ҳозирлаган муносиб меҳнат армуғонидир.

Янги мактаб синфхоналари коридорнинг фақат бир томонига жойлашган. Эшиклар эса учбурчак шаклида ишланган. Бу ерда бирйўла 500 ўқувчи овқатланадиган ошхона зали, дурадгорлик, слесарлик устахоналари учун ёруғ ва кенг хоналар, фотолаборатория ҳам мавжуд.

Мактабнинг 4-қаватига фан кабинетлари жойлашган. Залда физика, химия, геология, тарих, чет тиллар ва бошқа қатор фанлар кабинетлари бор.

Шундай қилиб, Чилонзордаги бу янги 44-мактаб янги ўқув йилида 1 мн.г 280 ўғил-қизни ўз бағрига олади.

А. АБДУАЛИЕВ.

КРУПСКАЯ НОМИДА МЕДАЛЬ

Мамлакатимизнинг энг яхши ўқитувчиларига, педагогика фани арбобларига ва халқ маорифи органларининг ходимларига бундан буён ҳар йили берилдиган медаль давлат арбоби ва атоқли совет педагоги Н. К. Крупская номи билан аталди.

СССР Маориф министрлиги коллегияси медаль тўғрисидаги низомни тасдиқлади. Медалнинг юза томонида—Надежда Константиновна портретининг қавартма-тасвири, орқа томонда эса, қавартма ҳарфлар билан: «Ўқитиш ва коммунистик тарбиялашдаги хизматлари учун» деган сўзлар ёзилган.

Мамлакат болалар боғчалари, мактаблар, олий ўқув юртлари ва илмий муассасаларига Н. К. Крупская медали билан мукофотлашга тақдим этиш ҳуқуқи берилди.

(ТАСС мухбири).

„ИНТЕРБИТМАШ-68" ВИСТАВКАСИ

1968 йилнинг май-июнь ойларида «Сокольники» паркида «коммунал ва маиший ускуналар» халқаро виставкаси ўтказилади. Бу виставканинг ташкилот комитети таъсис этилди ва ўз ишини бошлади.

Бутуниттифоқ савдо палатасида ТАСС мухбирига қуйидагиларни айтишди: «Интербитмаш-68» виставкаси мураккаб хўжаликка эга бўлган ҳозирги замон шаҳарига бағишланади. Ҳавони тозалаш сув билан таъминлашни яхшилаш, кўчаламзорлаштириш, транспортни ривожлантириш, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш каби жуда кўп хилма-хил проблемалар илгари ҳеч қачон бизнинг даврмиздаги каби шаҳар қурувчилари олдида турган бунчалик муҳим муаммо бўлган эмас. Ниҳоят, мана шу барча муаммолар замирида ҳозирги замон шаҳарида яшайдиган кишилар учун кўпдан кўп қулайликлар яратиб бериш вазифаси турибди. Шаҳар хўжалиги сўнгги ўн йилда жуда илгарилаб кетди. Виставка ҳозирги вактда жаҳоннинг энг ривожланган мамлакатларида шаҳар турмушини такомиллаштириш учун яратилган воситалардан кўпчилигини намойиш қилади. Сокольникида сув таъминоти ва ичимлик сувни тозалаш иншоотлари, канализация системасидаги турли ускуналар, шаҳар электр транспорти, газ аппаратлари ва шаҳар газ тармокларини ремонт қилиш воситалари намойиш қилинади. Коммунал энергетикада, кир ювиш, химиявий тозалаш, сартарошлик, пойафзалларни ремонт қилиш корхоналарида қўлланиладиган ускуналар, майдонлар ва кўчаларни тозалайдиган машиналар ва агрегатлар ҳам виставкада кўрсатилади.

Совет павильони виставка экспозициясининг энг йирик павильонларидан бири бўлади. Коммунал ускуналар, маиший машиналар ва асбоблар тайёрлаш ва ишлаш бўйича фойдаланиш билан шуғулланадиган 47 министрлик ва идора виставканинг совет павильони бўлимида қатнашиш учун таклиф қилинди.

Редактор ўринбосари Т. РАСУЛЕВ.

ФУТБОЛ

ИККИНЧИ ЭШЕЛОНДАГИ АҲВОЛ

Тошкент Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари футболи маркази бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам СССР Футбол федерацияси Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари зонасига раҳбарлик қилишни Ўзбекистон футбол федерациясига топширган. Зонада қатнашаётган 22 команданинг ярми республикамиз вакиллари бўлганлигидан фахрланса арзийди.

Мана шу зона командалари биринчи даврани якунлаб мавсум ўртасида турнир жадвалида қуйидагича жойлашдилар:

Командалар	У.	Т.	О.
«Свердловчи» Тошкент области	21	33—10	35
«Зарафшон» Навоий	21	35—20	31
«Металлург» Темиртау	21	27—12	28
«Динамо» Целиноград	21	33—21	27
«Суғдиёна» Самарқанд	21	15—9	25
«Спартак» Андижон	21	23—18	24
«Металлург» Чимкент	21	23—16	24
«Оқ олтин» Андижон области	21	22—20	24
«Пахтаорол» Сирдарё	21	20—22	23
АДК Олмаота	21	20—17	22
«Вахш» Нурек	21	23—23	21
«Захмат» Чоржўй	21	15—15	21
«Химик» Чирчиқ	21	16—16	19
«Пахтакор» Қўрғонтепа	21	19—20	19
«Оққўрғон» Тошкент области	21	24—27	19
«Олой» Уш	21	21—25	19
«Металлург» Олмалиқ	21	22—28	17
«Восход» Жамбул	21	19—23	16
«Целинник» Янгиер	21	14—30	15
«Енбек» Жезқозғон	21	12—27	13
«Мургоб» Мари	21	10—34	11
«Факел» Бухоро	21	13—32	9

Кўриниб турибдики, Тошкент областининг «Свердловчи», команда-си даврани пешқадам бўлиб якунлади. Н. Ким ва собиқ пахтакорчи В. Виткалов шогирдлари 21 ўйинда 15 марта галаба қозониб, беш ўйинни дуранг қилишди ва атиги бир ўйинда маглубиятга учрадилар.

Биз бу мақоламизда биринчи давра ўйинларини таҳлил қилиш ниятида эмасмиз. Ким қандай натижага эришганини турнир жадвалининг ўзи яққол кўрсатиб турибди. Иккинчи эшелон командалари ўз олдиларида турган вазифани қандай бажарабётганлиги юзасидан масалага ёндошайлик.

Бу йил «Б» класси командалари сони бирмунча ошганлиги сабабли, мавсум ҳам етти ойдан тўққиз ойга узайтирилди. Бу албатта, футболчилардан чидамлилиги, кучли бир текис тақсимлай олишни талаб этади.

Иккинчи эшелон командаларининг маҳорати сўзсиз аввалги йилларга қараганда анча ошди. Мастерлар сафи сон жиҳатидан ҳам, маҳорат жиҳатидан ҳам ўсди. Республикамиз мастерлар командалари, зонанинг бошқа коллективлари ҳам 1+4+3+3 схемасини қўллаяпти. Бу услубда ўйналганда, ҳимоячиларнинг бири майдонда эркин ҳаракат қилиш имконига эга бўлади.

Иккинчи эшелон қанчалик кучлимасин, ҳозирги кун талабига жавоб беролмаяпти. 11 та мастерлар командасида республикамизнинг энг кучли коллективи сафида муваффақият билан ўйнай оладиган футболчилар йўқ. Ҳеч кимга сир эмаски, кейинги йиллар давомида «Б» класс мастерлари «Пахтакор» учун бирорта лаёқатли футболчи етказиб беролмади. Аксинча, «Пахтакор»да «ёшини яшаб», хизматни ўтаб бўлган футболчилар иккинчи эшелонда ўйнашяпти. Мана улар: А. Кислик, Л. Илуридзе, А. Хасанкин, Е. Саъдиев, Е. Казанов, В. Мухин, Н. Малиновский, В. Любушин, М. Якубов...

«Б» класс мастерларининг устозлари бу футболчиларни ўз клубларига икки қўлларини қўксига қўйиб, бажонидил қабул қилиб олишди. Ваҳоланки, уларнинг ўзлари республикамиз фахри бўлган «Пахтакор»га муносиб ўринбосарлар етказиб беришлари керак эди.

Мастерлар командалари ҳузуридаги тайёргарлик группаларининг ишлари ҳам кўнгилдагидек эмас. Кўпгина командаларда иш ўзибўларчилик ҳолига ташлаб қўйилган. Машғулотларга футболдан тажрибага эга бўлмаган кишилар раҳбарлик қилмоқдани, бунга тоқат қилиб бўлмайди.

Яхши ҳамки «Пахтакор» ўз мактабидан муносиб ўринбосарлар билан таъминлаб турибди. Иккинчи эшелон қатнашчилари бу соҳада пахтакорчиларга ҳеч қандай ёрдам кўрсатолмайди. Ўзи резервга муҳтож бўлган команда бошқалар учун қандай қилиб ўринбосар ҳам етказиб берсин?!

«Оққўрғон», «Свердловчи» колхоз командаларининг ҳузуридаги тайёргарлик группалари иши мутлақо қониқарсиз аҳволда. Бу командаларнинг резервлар мактаби кейинги тўрт йил мобайнида асосий состав учун бирорта ўринбосар тайёрлаб беролмади. Чирчиқнинг «Химик» командасида ҳам резервлар тайёрлаш ёмон аҳволда эди. Бу вазифа анча тажрибали тренер А. Григорянга юклатилгандан кейин иш бирмунча жонланди.

Командалардаги таълим-тарбия ишлари ҳам кўнгилдагидек эмас. Тренерларнинг ўзлари Иттифоқ ва республика футбол федерацияларининг саволларига ўз вақтида жавоб қайтаришмайди, кўрсатмаларга риоя қилишмайди. Семинарларга қатнашиш, маҳоратларни ошириш устида қунт қилмаётирлар. Шундай экан, қандай қилиб уларнинг ўзлари шогирдларидан интизомли бўлишни талаб қила оладилар?!

Томошабинлар билан футболчиларнинг учрашувларини ўтказиб туриш, стадионларда оммавий агитация ишларини олиб бориш, спорт янгиликларидан хабардор қилиб туришга эътиборни кучайтиришимиз керак. Стадионлар чинакам ҳордиқ чиқарадиган маданий жойга айланмоғи даркор. Бухородаги шаҳар стадиони, Самарқанддаги «Динамо» стадиони қатори Олмалиқдаги «Металлург» ва Тошкент областидаги «Оққўрғон» стадионлари ҳамон томошабинларнинг севимли жойига айланмаган, бу ерларда санитария-гигиена қоидаларига риоя қилинмаётир. Стадионга келганларга савдо хизмати кўрсатиш ёмон аҳволда.

Область спорт жамиятлари ва ташкилотлари, область футбол федерациялари ўз қарамоғидаги командаларнинг аҳволи билан қизиқмайдилар, фақат улардан яхши натижалар талаб қиладилар, холос.

Иккинчи эшелон қатнашчилари ўз олдиларида турган вазифани бир даврнда ҳам унутмасликлари керак. Бу вазифа олий лигага муносиб кадрлар етказиб бериш, футболчилар маҳоратини ошириш ва оммавийликка эришишдан иборатдир. Бу соҳада Украина, Грузия, Арманистоннинг «Б» класс командаларидан ўрнак олиш лозим.

Агар иккинчи эшелон олдига қўйган бу вазифани тўла-текис бажарса, «А» классида қатнашаётган «Пахтакор», «Политотдел» ва «Нефтяник» командалари янада кучайган ва юқорироқ ўрин учун даъвогарлик қилган бўларди.

Қ. МУҚИМОВ,
Узбекистон футбол федерацияси раисининг ўринбосари.
Ш. УМУРЗОҚОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг футбол шарҳчиси.

ХАЛҚАРО УЧРАШУВ

Ўтган куни «Пахтакор» стадионида қурувчилар байрами шарафига катта спорт мусобақалари, мушакбозлик бўлди.

Енгил атлетикачилар, полвонлар, велосипедчилар ва футболчилар қурувчиларнинг байрамларини янада қизиқарли ўтиши учун маҳоратларини намойиш этишди. Эстафетали югуришда Москва қурувчилари командаси, тош кўтаришда Панкратьев, велосипедчилар ўртасида М. Колюшев ғолиб келди.

Сўнгра майдонга футболчилар—Бирма ёшлар терма командаси ва Ўзбекистон терма командаси чиқади. Қизиқарли ва дўстона вазиятда ўтган бу халқаро ўртоқлик учрашуви 1:0 ҳисобида (тўпни 7-минутда Э. Абдураимов киритди) ўзбек футболчилари фойдасига тугади.

ЯНА ДУРАНГ

«А» класси иккинчи лигасида қатнашаётган «Политотдел» ва Фарғонанинг «Нефтяник» командалари навбатдаги учрашувларни дуранг қилишди. «Политотдел» Ашхободда маҳаллий «Строитель» билан бўлган ўйинни 1:1 ҳисобида, «Нефтяник» эса Фрунзеда «Олга» билан бўлган учрашувни 2:2 ҳисобида тугатди.

Шу турнинг бошқа учрашувларн қуйидаги натижалар билан якунланди: «Локомотив» (Челябинск) —«Строитель» (Уфа)—4:1, «Помир» — «Энергетик» — 2:1, «Шахтер» (Қараганда)—«Восток» (Уст-Каменогорск) — 2:0, «Звезда» — «Уралмаш» — 0:1, «Темп» (Барнаул)—СКА (Новосибирск)— — 2:0, «Кузбасс» — «Торпедо» (Томск) — 1:2, «Луч» — СКА (Хабаровск) 1:0.

Реклама ва Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

ВИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Хўроз ва бўёқлар** (болалар учун), 18.20 — **Телеянгиликлар**, 18.40 — **КПСС Марказий Комитети Тезислари — оммага**, 19.00 — **«Пахтакор»** (Тошкент) —**«Қайрат»** (Олмаота) **командалари ўртасида футбол** (Олмаота шаҳридан олиб кўрсатилади).

Ўзбек тилида: 20.45 — **Телеянгиликлар**, 21.05 — **Музика усталари**, 21.55 — **Ганга ва Жамна** (бадиий фильм, иккинчи серия).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00—**Ўқувчи календари** (болалар учун), 18.30 — **Телеянгиликлар**, 18.45 — **Концерт**.

Ўзбек тилида: 19.10 — **Мустақил Ҳиндистон — 20 ёшда**, 18.30 — **Телеянгиликлар**.

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — **Олмаота телестудиясининг эшиттиришлари.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 19.30 —**Эшиттиришлар программаси**, 19.35 — **Фильм** (болалар учун), 19.55 — **Қайтиш** (фильм-балет).

Ўзбек тилида: 20.30 — **Атом тинчлик хизматида** (ҳужжатли фильм), 20.50 — **Корейс халқининг байрами**, 21.10 — **Совет Шарқи композиторлари асарларидан концерт**, 21.30 — **Ромео менинг қўшним** (бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/VIII да **Махтумқули.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қоргарчилик — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Чангда қолган гул — СОБИР РАҲИМОВ номли (эрталаб соат 10, кеч 9 да) «ДРУЖБА» (2-залда кундуз ва кечқурун).

Янги ҳинд фильмлари фестивали — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун). **Ганга ва Жамна** (1 ва 2 серия). — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Морисвиль қалъасидаги шарпа — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз соат 1, 3, 5 ва кеч 7 да).

Бубе қайлиги — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2 ва кеч 6 ва 8 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Қоргарчилик — «ХИВА».

Чангда қолган гул —НАВОИЙ номли.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» ТРАНСПОРТ БОШҚАРМАСИНИНГ 4-АВТОБАЗАСИГА

дизелчилар-шоферлар, автомашиналар ва ускуналар ремонти бўйича 3-5 разрядли слесарлар, газ ва электр пайвандчилар, аккумуляторчилар, дурадгорлар, норбюраторчилар, вулканизациячи, 4, 5 разрядли токар-фрезерчи, электр монтёри, навбатчи автомеханик, автомеханик, автомашина ремонти бўйича усталар, ҳисоб-китоб бўйича техник, ҳавфсизлик техникаси бўйича инженер, қурилиш ва хўжалик бўлими бўйича директор ўринбосари, старший бухгалтерлар, молиячи, ҳисобчи табелчилар, диспетчерлар

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқхона, оилалилар бир йил муддатда турар жой билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Қўйлиқ посёлкаси, Тошлоқ кўчаси 205-а уй (7, 17-автобусларнинг «Қўйлиқ» тўхташ жойи).

ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОН ТЕХНИКА ЗАВОДИГА

1—5 разрядли токарлар, ускуналарни ремонт қилиш бўйича слесарлар, 1—5 разрядли асбобсозлар, сантехниклар, электр монтёрлари, созловчилар, радиомонтёрлар, юиччилар, ёрдамчи ишчилар, уборщицалар, чизмачилар, омборчилар, машинистка-лар, иқтисодчи-инженерлар, нусха кўчирувчилар, шунингдек юқорида кўрсатилган мутахассисликка ўргатиш учун йигит ва қизлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси (1, 2, 3, 4, 5, 13, 14-трамвайлар, 3, 18, 25-автобуслар, 1, 3-троллейбусларнинг «Дизельная» тўхташ жойи), телефон В-3-86-22.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Органом Ташкентского обкома КП Узбекистана областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 ўй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор—835212. Редактор ўринбосарлари—835885 831232. Масъул секретарь—834808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари—831936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими—833786. Партия гурмуши. Аҳборот ва спорт бўлимлари—835811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари—839050 хатлар ва оммавий ишлар бўлими 834048, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — 838761, эълонлар бўлими — 838142. Коммутатор — 830249 дан 830258 гача.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 02012. Индекс 64970 А. 1723.